

Kommunfullmäktige

Tid: Måndagen den 25 augusti 2025 kl. 09:00-17:50
Plats: Fullmäktigesalen, Rådshusesplanaden 6
Beslutande: Se separat lista
Övriga deltagare: Se sidan två
Utses att justera: Lena Karlsson Engman (S) och Robert Axebro (C)

Sekreterare: *Digital signatur* §§ 133-158
Tomas Jakobsson

Ordförande: *Digital signatur*
Marie-Louise Rönmark

Justerare: *Digital signatur*
Lena Karlsson Engman

Justerare: *Digital signatur*
Robert Axebro

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum: 2025-08-25

Anslaget har satts upp: 2025-09-02

Anslaget tas ner: 2025-09-23

Förvaringsplats: Stadsledningskontoret

Underskrift: *Digital signatur*
Therese Stellén

Kommunfullmäktige 2025-08-25

Nr Ärende

- 1 Val av justerare och fastställande av dagordning 2025-08-25
- 2 Interpellation: Hur säkerställer Överförmyndarnämnden behovet av God man? Åsa Bäckström (V)
- 3 Interpellation: Vilken beredskap finns för skolövergång för elever med npf? Anders Norqvist (L)
- 4 Interpellation: Hur stärker vi Umeås attraktionskraft i konkurrensen om framtidens arbetskraft? Anders Sellström (KD)
- 5 Interpellation: Avgift på över tusen kronor för en enkel miljöfråga – rimligt? Fredrik Rönn (C)
- 6 Interpellation: Är Vakins avverkningar på Kullaheden förenligt med Umeå kommuns miljömål? Ellen Ström (V)
- 7 Interpellation: Omfattande viten mot Umeå Kommun för bristande verkställighet av beslut enligt LSS; Igor Hell (M) och Alireza Mosahafi (M)
- 8 Interpellation: Hur kan Umeå kommun stärka sitt arbete mot antisemitism? Veronica Kerr (KD)
- 9 Interpellation: Motverka antisemitismen i Umeå; Anders Ågren (M)
- 10 Interpellation: Hur ska kvalitetsundersköterskor förbättra äldreomsorgen i Umeå? Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP)
- 11 Interpellation: Vilket stöd ger Umeå kommun till de som drabbas av Israels folkrättsbrott i Palestina? Bore Sköld (V)
- 12 Fråga: Ett förtydligande av kommunens flaggriktlinjer; Veronica Kerr (KD)
- 13 Fråga: När kommer de externa granskningarna av skandalerna inom Umeås äldreomsorg att redovisas? Anders Ågren (M)
- 14 Fråga: Anser du att kommunala chefer ska svara på frågor från massmedia eller hålla sig undan? Anders Ågren (M)
- 15 Fråga: Hur säkerställer Ultra att deras förare kör tryggt så att passagerare inte råkar ut för olyckor? Hanna Lundin Jernberg (L)
- 16 Motion 8/2024: Tecken- och skrivtolkning vid kommunfullmäktiges sammanträden
- 17 Motion 15/2024: Gör ett omtag i belysningsfrågan; Mattias Larsson (C)
- 18 Motion 16/2024: Starta ett kommunalt hem för vård eller boende (HVB); Gudrun Nordborg, Liv Zetterberg och Linda Lotare (V)
- 19 Motion 22/2024: Inför en utbildnings- och karriärstege inom äldreomsorgen; Davis Kaza (AP), Patrik Brännberg (AP), Marika Atlegrim (AP) och Katarina Norlund (AP)
- 20 Plan för digital omställning 2025-2028
- 21 Taxa för tillsyn och provning enligt alkohollagen
- 22 Revidering av riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare
- 23 Riktlinjer för Umeå kommuns kraftverksamhet
- 24 Avsägelse: Ledamot tillika vice ordförande i styrelsen för Umeå Energi AB och dess dotterbolag; Gunilla Berglund (M)
- 25 Avsägelse: Ersättare i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, styrelseledamot i AB Bostaden och styrelseledamot i Umeå hamn AB; Daniell Andersson (V)
- 26 Anmälningssärenden 2025-08-25

Närvaro

Nr	Delegat	Starttid	Sluttid	Närvaro
Närvarande ledamöter				
1	Marie-Louise Rönnmark (S)	2025-08-25 07:58:59	17:50:37	1-26
2	Alireza Mosahafi (M)	2025-08-25 07:58:38	17:50:37	1-26
3	Jan-Olov Carlsson (V)	2025-08-25 08:46:17	17:50:37	1-26
4	Hans Lindberg (S)	2025-08-25 08:16:40	17:50:37	1-26
5	Anders Ågren (M)	2025-08-25 08:13:07	17:50:37	1-26
6	Janet Ågren (S)	2025-08-25 08:26:34	17:50:37	1-26
7	Ulrik Berg (M)	2025-08-25 08:42:37	17:50:37	1-26
8	Mattias Larsson (C)	2025-08-25 10:41:29	17:50:37	1-26
9	Lars Forsgren (SD)	2025-08-25 08:06:26	17:50:37	1-26
10	Arvid Lundberg (MP)	2025-08-25 09:06:20	17:50:37	1-26
11	Bore Sköld (V)	2025-08-25 08:53:30	17:50:37	1-26
12	Mikael Berglund (S)	2025-08-25 09:02:09	17:50:37	1-26
13	Kjerstin Widman (M)	2025-08-25 08:22:40	17:50:37	1-26
14	Christina Bernhardsson (S)	2025-08-25 08:25:33	17:24:35	1-12,16-26
15	Maria Lindvall (-)(L)	2025-08-25 08:59:33	17:50:37	1-26
16	Davis Kaza (AP)	2025-08-25 09:10:30	17:50:37	2-26
17	Veronica Kerr (KD)	2025-08-25 08:53:47	17:50:37	1-26
18	Peter Vigren (S)	2025-08-25 08:31:52	17:50:37	1-26
19	Rebecca Sellstedt (V)	2025-08-25 08:30:42	13:00:29	1-5,16-17
20	Maja Westling Palmberg (C)	2025-08-25 08:29:50	17:50:37	1-26
21	Igor Hell (M)	2025-08-25 07:55:01	17:50:37	1-26
22	Moa Brydsten (S)	2025-08-25 08:31:21	17:50:37	1-26
23	Lars Nilsson (SD)	2025-08-25 08:39:01	17:50:37	1-26
24	Tomas Wennström (S)	2025-08-25 09:03:46	17:50:37	1-26
25	Carin Nilsson (S)	2025-08-25 08:25:52	17:49:43	1-26
26	Elmer Eriksson (M)	2025-08-25 08:14:33	17:50:37	1-26
28	Ellen Ström (V)	2025-08-25 08:56:37	17:50:37	1-26
29	Andreas Lundgren (S)	2025-08-25 08:50:56	17:50:37	1-26
30	Marianne Löfstedt (M)	2025-08-25 08:26:02	17:50:37	1-26
31	Anna-Karin Sjölander (C)	2025-08-25 08:16:01	14:35:38	1-5,16-20
32	Helena Smith (S)	2025-08-25 08:30:56	16:11:46	1-7,16-26
34	Håkan Johansson (S)	2025-08-25 08:31:11	17:50:37	1-26
35	Madelene Nord (M)	2025-08-25 08:33:22	17:50:37	1-26
36	Anneli Andersson (S)	2025-08-25 08:41:45	17:50:37	1-26
37	Maria Nilsson (SD)	2025-08-25 07:58:04	17:50:37	1-26
38	Mariam Salem (MP)	2025-08-25 08:43:14	17:50:37	1-26

Nr	Delegat	Starttid	Sluttid	Närvaro
39	Per-Erik Johansson (S)	2025-08-25 08:32:57	17:50:37	1-26
41	Åsa Bäckström (V)	2025-08-25 08:48:16	16:27:17	1-5,16-26
42	Rebecka Jakobsson (S)	2025-08-25 08:34:31	17:50:37	1-26
43	Joline Göttfert (M)	2025-08-25 08:23:55	17:50:37	1-26
44	Patrik Brännberg (AP)	2025-08-25 08:34:23	17:50:37	1-26
45	Anders Sellström (KD)	2025-08-25 08:31:37	17:50:37	1-26
46	Fredrik Rönn (C)	2025-08-25 08:02:24	17:50:37	1-26
47	Lena Karlsson Engman (S)	2025-08-25 08:17:23	17:50:37	1-26
48	Jan Lundberg (S)	2025-08-25 08:16:22	17:50:37	1-26
49	Lena Andersson (M)	2025-08-25 08:20:28	17:50:37	1-26
50	Liv Olsson Zetterberg (V)	2025-08-25 08:37:11	17:50:37	1-26
51	Ali Yasin Dahir (S)	2025-08-25 08:35:07	17:50:37	1-5, 16-20
52	Anders Hägglund (S)	2025-08-25 08:36:49	17:50:37	1-26
54	Mikael Tjäder (SD)	2025-08-25 09:01:43	17:50:37	1-26
55	Lars Brännström (MP)	2025-08-25 08:24:57	17:50:37	1-26
56	Elin Nejne (S)	2025-08-25 08:19:07	17:50:37	1-26
57	Lennart Arvidsson (V)	2025-08-25 08:53:09	17:50:37	1-26
58	Robert Axebro (C)	2025-08-25 08:16:34	17:50:37	1-26
59	Gunnar Dahlberg (S)	2025-08-25 08:27:35	17:50:37	1-26
60	Greger Knutsson (M)	2025-08-25 08:09:21	17:50:37	1-26
61	Beatrice Årebrand (S)	2025-08-25 08:20:25	17:50:33	1-26
62	Linda Lotare (V)	2025-08-25 08:53:54	17:50:37	1-26
64	Emma Vigren (S)	2025-08-25 08:32:28	17:49:17	1-26
65	Hanna Lundin Jernberg (L)	2025-08-25 09:02:11	17:50:37	1-26
Tjänstgörande ersättare				
202	Pär Berglund (S)	2025-08-25 08:43:29	17:50:37	1-4, 8-15, 20-26
203	Birgitta Jonsson (S)	2025-08-25 08:01:49	17:50:37	13-15
209	Ari Leinonen (S)	2025-08-25 10:08:44	14:35:03	5, 16-19
210	Charlotta Vesterlund (S)	2025-08-25 08:10:00	17:50:37	6-15, 21-26
212	Novalie Lilja (S)	2025-08-25 08:32:30	17:50:37	6-15, 21-26
214	Mikael Thyni (M)	2025-08-25 08:29:43	17:50:37	1-26
219	Johan Stål (V)	2025-08-25 09:01:37	17:50:37	1-26
222	Rebecca Lagerstedt (V)	2025-08-25 09:08:56	17:50:37	6-15,18-26
224	Sven-Olov Edvinsson (C)	2025-08-25 08:53:30	17:50:37	3-5,16-17
225	Julia Algotsson (C)	2025-08-25 08:32:32	17:50:37	6-15, 21-26
230	Ulrika Moberg Edman (MP)	2025-08-25 08:48:41	17:50:37	1-26
231	Alf Molin (L)	2025-08-25 08:24:04	17:50:37	§1-26
Närvarande ej tjänstgörande ersättare				
204	Jannice Persson (S)	2025-08-25 08:20:12	17:20:33	
205	Ronny Kassman (S)	2025-08-25 07:56:52	17:50:37	

Nr	Delegat	Starttid	Sluttid	Närvaro
206	Titti Ådén (S)	2025-08-25 08:49:29	17:50:37	
215	Åsa Ågren Wikström (M)	2025-08-25 08:08:47	17:50:37	
217	Josefin Gustafsson (M)	2025-08-25 09:04:56	17:49:13	
218	Christer Lindvall (M)	2025-08-25 08:23:31	17:50:37	
227	Petter Nilsson (SD)	2025-08-25 08:45:18	10:16:14	
228	Daniel Fällgren (SD)	2025-08-25 09:27:09	17:50:37	
233	Marika Atlegrim (AP)	2025-08-25 08:29:24	17:50:37	
234	Catarina Norlund (AP)	2025-08-25 08:34:42	17:50:37	
236	Lucas Nilsson (KD)	2025-08-25 08:53:32	17:50:37	

Frånvarande ledamöter

27	Johan Asplund (MP)
33	Daniell Andersson (V)
40	Anders Norqvist (L)
53	Stefan Nordström (M)
63	Mehrana Bassami (S)

Frånvarande ersättare

201	Jens Backman (S)
207	Thomas Hartman (S)
208	Mikael Sjöström (S)
211	Karl Larsson (S)
213	Lotta Holmberg (M)
216	Leif Lundgren (M)
220	Gudrun Nordborg (V)
221	Tobias Holmbom (V)
223	Hanad Mohamed Abdi (V)
226	Solveig Granberg (C)
229	Philip Westin (MP)
232	Wilma Hvirfvel (L)
235	Jan Kollberg (KD)

Övriga deltagare

Tjänstemän

Olov Häggström, utredare

Elin Pietroni, stadsdirektör

Fredrik Lundberg, vd Umeå Kommunföretag AB, § 133-137, 148-149

Eric Lindström, kommunjurist, § 133-137, 148-149

Lennart Nilsson, kommunjurist, § 138-147, 150-158

§ 133

Diariennr: KS-2025/00031

Val av justerare och fastställande av dagordning 2025-08-25

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att till justerare av dagens protokoll utse Lena Karlsson Engman (S) och Robert Axebro (C)

att digital justering äger rum senast måndag 1 september kl. 15.00

att lägga till ärendet *Avsägelse från Daniell Andersson (V)* och därmed fastställa dagordning för mötet.

Beredningsansvariga

Tomas Jakobsson, kommunsekreterare

Olov Häggström, nämndsekreterare/utredare

§ 134

Diariennr: KS-2025/00496

Interpellation: Hur säkerställer Överförmyndarnämnden behovet av God man? Åsa Bäckström (-)(V)

Beslut

Efter ytterligare inlägg av Åsa Bäckström, Ulrika Edman, Joline Göttfert, Sven-Olov Edvinsson och Arvid Lundberg **beslutar kommunfullmäktige att avsluta överläggningen om interpellationen.**

Ärendebeskrivning

Efter medgivande av kommunfullmäktige ställer **Åsa Bäckström (-)(V)** följande interpellation till överförmyndarnämndens ordförande.

Hur säkerställer Överförmyndarnämnden behovet av God man?

Att vara god man eller förvaltare handlar om i grunden att hjälpa en medmänniska. Uppdraget som god man innebär att företräda en person som av någon anledning är helt eller delvis oförmögen att tillvarata sina intressen och företräda sig själv. Det kan handla om omyndiga personer, personer av hälsoskäl som har nedsatt förmåga att sköta sina rättsliga, ekonomiska eller personliga angelägenheter. Uppdraget innebär också att se till att personen får den vård och tillsyn hen behöver samt verka för att hen inte missgynnas i olika sammanhang. Att vara god man är ett frivilligt uppdrag. Det är ett uppdrag som också handlar om att ge röst till den som inte kan eller har förmågan att själv göra sin röst hörd. I ett demokratiskt samhälle som bygger på en jämlik välfärd, där alla människor lika värde är en grundförutsättning, så måste möjligheten att få hjälp med att tillvarata sina rättigheter tryggas.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga:

1. Har det fastställts hur många uppdrag en enskild ställföreträdare kan inneha och vilka omständigheter som kan motivera avvikelser från ett sådant tak?
2. Hur många uppdrag har en god man i Umeå i genomsnitt?
3. Vad gör Överförmyndarnämnden för att fler ska vilja ta på sig att vara god man?
4. Har det upprättats rutinbeskrivningar och riktlinjer för rekrytering av ställföreträdare som behandlar registerkontroller vid nya ärenden, med vilken systematik och frekvens registerkontroller i pågående ärenden ska ske, vilka samtal och vilken eventuell referenstagning och utbildning som ska ske?
5. Genomförs undersökningar bland ställföreträdarna för att säkerställa att de är nöjda med verksamheten, dess tillgänglighet och den utbildning/information som finns tillgänglig?
6. Anser du att Överförmyndarnämndens organisering och budget är tillfredställande för att säkerställa behovet av nuvarande och kommande behov av ställföreträdare?

Ulrika Edman (MP), överförmyndarnämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Stort tack till Åsa Bäckström för att hon med denna interpellation lyfter viktiga frågor om ställföreträdarskap – ett begrepp som här används för att omfatta god man, förvaltare och förmyndare för minderåriga utan vårdnadshavare. Ställföreträdarskap är en oundgänglig, men ofta förbisedd, del av framtidens välfärd. Det arbete en ställföreträdare utför kan inte delegeras – men deras roll är att se till att rätt insatser blir delegerade till andra.

Svar på fråga 1

Nej, det finns ingen gräns för hur många uppdrag en god man får ha. Så länge personen sköter sina uppdrag utan anmärkningar och lämnar in årsräkningar kan fler uppdrag ges. Lagstiftningen sätter ingen gräns, men utredningen Godemän och förvaltare – en översyn (SOU 2021:36) menar

att 20 uppdrag kan motsvara en heltid. Arvodet för så många uppdrag motsvarar dock ungefär en halvtidstjänst.

Svar på fråga 2

I dagsläget har 23 ideella ställföreträdare 10 eller fler ärenden, med ett antal som varierar mellan 10 och 53. Tillsammans hanterar dessa ställföreträdare 498 ärenden av totalt 1442. Förvaltarenheten i Umeå (exklusive Övik) har 97 ärenden, varav 16 kommer från kranskommunerna. Köerna i Umeå består av ca 90 personer, exklusive de som begärt entledigande (cirka 20 ärenden). För att möta behovet enbart i Umeå skulle enheten behöva utöka med 5 heltider.

Svar på fråga 3

Åsa Bäckström ställer här tiotusenkronsfrågan som hela den ideella sektorn i Sverige önskar svar på. Utan det ideella arbetet stannar Sverige. Så fort det innebär betalt så slutar det att vara ideellt. Men utan ersättning så kommer det inte vara möjligt att rekrytera godhjärtade och kompetenta människor som 24/7, 365 dagar om året tar på sig ett livsviktigt uppdrag mot en låg ersättning (ca 10-15.000 kr/år) i jämförelse med den tid man måste lägga ner - ett uppdrag som inte heller går att avsluta innan ny ställföreträdare finns. Överförmyndaren måste ge en sanningsenlig bild av vad uppdraget kräver, samtidigt som ovan förutsättningar inte genererar någon kö på frivilliga personer som önskar ta på sig komplexa och tidskrävande uppdrag som ställföreträdare.

Svar på fråga 4

Lagstiftningen kräver att en ställföreträdare ska vara rättrådig, erfaren och lämplig. Vid intresseanmälan görs kontroller i polisens belastningsregister, kronofogdens register och, vid samtycke, i socialregistret. Grundläggande information lämnas om uppdraget och en individuell bedömning görs för varje uppdrag, som kontinuerligt ses över under uppdragets gång. Årliga kontroller genomförs så länge uppdraget varar.

Svar på fråga 5

Den senaste undersökningen om tillgänglighet, information och bemötande från 2018–19 visade att tillgängligheten var okej, informationen bra och bemötandet mycket bra. Överförmyndarnämnden

håller nu på att se över förutsättningarna för en ny utvärdering. Det önskas mer kvalitativa svar och förslag på förbättringar samt idéer för rekrytering av ideella. Som tillsynsmyndighet är dock det främsta uppdraget att säkerställa att huvudmannen inte lider rättsförlust, vilket inte alltid går hand i hand med att ställföreträdaren är nöjd. Myndigheten strävar efter att erbjuda utbildningar, föreläsningar och god tillgänglighet, även om tid och resurser ofta begränsar möjligheten att hålla fler utbildningstillfällen. Kommunikationen sker till största delen via mejl, där snabb respons ges. Det finns årligen klagomål på att det dröjer innan ställföreträdare får tillbaka granskade årsräkningar och beslut om arvode, och en snabbare handläggning skulle sannolikt öka nöjdheten hos ställföreträdarna.

Svar på fråga 6

Frågan kräver ett utförligt svar. Behovet av ställföreträdare ökar i takt med att fler människor lever i utsatthet – till följd av svår sjukdom, kognitiv svikt, psykisk ohälsa eller beroende. Dessa personer befinner sig ofta i komplexa ekonomiska, juridiska och sociala situationer, som hemlöshet eller risk för hemlöshet, vilket gör ställföreträdarskap helt nödvändigt. Samtidigt blir det allt svårare att rekrytera ställföreträdare som är rustade för uppdraget – ofta är det bara anhöriga som kan ta rollen. Men om anhöriga finns och klarar uppdraget behövs inte ställföreträdare från början.

Att Överförmyndarnämnden i Umeåregionen arbetar på samma sätt och har liknande utmaningar som resten av landet är inte ett argument för att fortsätta förlita sig på ideella krafter. Verkligheten har sprungit ifrån både lagstiftning och kommunal organisering. Lagstiftningen är otillräcklig och kommunerna har ännu inte byggt upp den struktur som krävs för att möta behoven professionellt.

En särskild utmaning är att nämnden går med överskott – vilket i detta fall är negativt. Det betyder att vi inte lyckats rekrytera tillräckligt många ställföreträdare för det faktiska behovet.

Andra kommuner har börjat köpa in tjänster från privata företag, vilket är dubbelt så dyrt som att ha kommunalt anställda ställföreträdare. I Umeåregionen finns en bred politisk enighet om att privatisering inte är

önskvärd – men det är ändå den enda tillgängliga lösningen om inget annat görs.

För att undvika en utveckling där ställföreträdarskap privatiseras krävs därför att Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillförs resurser för att bygga upp en dynamisk ställföreträdarenhet. Denna enhet ska kunna hantera komplexa uppdrag, skapa stabilitet och i förlängningen möjliggöra överlämning till ideella ställföreträdare när det är möjligt.

§ 135

Diariennr: KS-2025/00498

Interpellation: Vilken beredskap finns för skolövergång för elever med NPF? Anders Norqvist (L)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avskriva interpellationen då interpellanten inte närvarar vid dagens sammanträde och att interpellationen tidigare varit bordlagd en gång.

Ärendebeskrivning

Anders Norqvist (L) har lämnat in en interpellation till för- och grundskolenämndens ordförande. *Vilken beredskap finns för skolövergång för elever med NPF?*

Beslutet ska skickas till

Anders Norqvist

§ 136

Diariennr: KS-2025/00500

Interpellation: Hur stärker vi Umeås attraktionskraft i konkurrensen om framtidens arbetskraft? Anders Sellström (KD)

Beslut

Efter ytterligare inlägg av Anders Sellström, Hans Lindberg, Andes Ågren, Mariam Salem, Elmer Eriksson, Robert Axebro, Lars Brännström, Peter Vigren, Davis Kaza, Lars Forsgren, Janet Ågren, Hanna Lundin Jernberg, Lars Nilsson, Helena Smith, Bore Sköld och Alf Molin **beslutar kommunfullmäktige att avsluta överläggningen om interpellationen.**

Ärendebeskrivning

Efter medgivande av kommunfullmäktige ställer **Anders Sellström (KD)** följande interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Hur stärker vi Umeås attraktionskraft i konkurrensen om framtidens arbetskraft?

Umeå växer – men det gör också utmaningarna kring kompetensförsörjning. I kommunens egen kompetensförsörjningsplan beskrivs svårigheter att rekrytera inom en rad yrkesgrupper, inte minst inom vård, omsorg, skola och tekniska yrken. Det är yrken som bär upp välfärden och samhällsbygget.

Vi vet att Umeå i många avseenden har ett gott rykte: ett levande universitet, ett rikt kulturutbud och en till synes god livsmiljö. Men i en tid när kommuner alltmer aktivt tävlar om kompetens, behöver vi också våga granska vårt eget attraktionsvärde – inte minst i ljuset av den senaste tidens rapportering.

För den som följt lokalmedia de senaste månaderna är det lätt att få intrycket att Umeås största exportsuccé just nu är misstro: rapporter om

vanvård, missförhållanden inom äldreomsorgen, bristande transparens och ifrågasättanden av kommunens visselblåsarfunktion är knappast meritlistor som stärker vårt företagsklimat – eller vår attraktionskraft som arbetsgivare.

Samtidigt agerar många kommuner mer proaktivt: subventioner, etableringsstöd och särskilda incitament erbjuds inte bara företag utan också individer – just för att kunna säkra en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning.

Jag noterar att Socialdemokraterna i andra sammanhang har lyft möjligheten till subventioner för att främja etableringar. Men hur ser ni på liknande åtgärder när det gäller att locka människor att faktiskt leva och arbeta här?

Med anledning av detta ställer jag följande frågor:

1. Vilka analyser har kommunen gjort kring varför människor väljer att flytta till – eller välja bort – Umeå som bostads- och arbetsort?
2. Vilka konkreta initiativ pågår eller planeras för att öka Umeås attraktionskraft gentemot efterfrågade yrkesgrupper?
3. Ser du kommunens högre skatt, på ca 2 kronor och generellt lägre lönenivåer än i jämförbara kommuner som en konkurrensnackdel för att locka till sig arbetskraft?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Svar på fråga 1

Kommunen följer och analyserar såväl internationell som inhemsk forskning om flyttmotiv. Detta kombineras med offentlig statistik, bland annat från SCB, om flyttmönster. Kommunen inhämtar också egen data genom enkätundersökningar och medborgardialoger. Kommunen samarbetar också med Umeå universitet och det lokala näringslivet för att analysera arbetsmarknadens utveckling och dess påverkan på befolkningsrörelser.

Svar på fråga 2

Det pågår ett stort antal aktiviteter för att öka attraktionskraften, matcha kompetens med arbetsgivare, behålla studenter och göra det enkelt för människor att flytta till Umeå. Det rör sig om ett stort antal insatser för att stärka kompetensförsörjningen för små- och medelstora företag, behålla studenter, underlätta internationell rekrytering och säkerställa god information och enkla kontaktvägar. Av utrymmesskäl kan dessa inte räknas upp här. Ett urval redovisas i bilagan till detta svar. Umeå kommun har också i arbetet med uppdrag 2023:1 kartlagt och analyserat kompetensförsörjningsbehovet inom de kommunala nämndernas verksamheter i syfte att förstå framtida rekryteringsbehov och skapa förutsättningar för proaktiva åtgärder i nämnderna. En annan viktig del är såklart att aktivt förbättra arbetsmiljön och behålla vår viktiga personal. Därför måste vi fortsatt jobba med, exempelvis, att skapa nya karriärvägar, främja hälsosamma arbetsplatser och stärka medarbetarinflytandet. Lika viktigt som det nämnda är dock hur vi bygger samhället – vilket interpellanten också är inne på. Umeås attraktionskraft byggs i första hand genom att främja en vardag där människor känner mening, trygghet och tillit. Viktigt är också att samhället har muskler att bygga den infrastruktur och utbilda den arbetskraft som såväl befintliga som framtida företag och industrier behöver. Detta skapar den långsiktigt hållbara attraktionskraft som är nödvändig för att över tid säkerställa god kompetensförsörjning men också framväxten av ett diversifierat näringsliv som står pall för konjunktursvängningar.

Svar på fråga 3

Såväl internationell som svensk forskning och kommunens egna analyser pekar i huvudsak på samma faktorer som avgörande för attraktionskraft och flyttmotiv. Flyttning motiveras i huvudsak av sysselsättnings- eller studiemotiv, livsförändringar och sociala band samt den lokala omgivningen, exempelvis tillgång till urbana miljöer eller natur. Andra viktiga kriterier som ofta lyfts är bostads- och boendemiljöer, en meningsfull vardag, kreativitet, urbana miljöer, tillgång till attraktiva arbetsmarknader i kombination med trygghet och god offentlig service. Det är också mot bakgrund av sådana faktorer som Umeå utnämnts till Årets superkommun och Sveriges bästa kommun att bo och leva i. En viktig förklaring till att vi utmärker oss är att vi över tid satsat på välfärd,

trygghet, utveckling av framtidens näringsliv och ett rikt kultur- och föreningsliv. Det avspeglas också i skattenivåerna. Det innebär också att vi har resurser att möta upp allvarliga problem, som vi nu gör med satsningar på äldreomsorgen. Om man vill sänka kommunalskatten från dagens nivå får man nog se sig om efter andra argument för detta än att stärka attraktionskraften. För om man på allvar vill bibehålla Umeås attraktionskraft och utveckla den ytterligare är det rimligare att fortsatt sätta satsningar på förebyggande arbete, tillväxt, välfärd, kultur och fritid framför skattesänkningar.

§ 137

Diariennr: KS-2025/00501

Interpellation: Avgift på över tusen kronor för en enkel miljöfråga – rimligt? Fredrik Rönn (C)

Beslut

Efter ytterligare inlägg av Fredrik Rönn, Andreas Sjögren, Mikael Thyni och Anna-Karin Sjölander **beslutar kommunfullmäktige att avsluta överläggningen om interpellationen.**

Ärendebeskrivning

Efter medgivande av kommunfullmäktige ställer **Fredrik Rönn (C)** följande interpellation till miljö- och hälsoskyddsnämndens ordförande.

Avgift på över tusen kronor för en enkel miljöfråga – rimligt?

I Västerbottens-Kuriren den 15 maj rapporteras om en fastighetsägare i Umeå kommun som fick en avgift på 1160 kronor efter att ha ringt kommunen för att ställa en enkel fråga om åtgärdskrav för sin avloppsanläggning. Avgiften motiveras med att det handlade om så kallad "verksamhetstillsyn" och därför är avgiftsbelagt enligt taxa, även om samtalet bara var ett informationsutbyte.

Det är viktigt att kommunen har en fungerande tillsyn på avlopp ur miljöhänsyn – men det är minst lika viktigt att kommunen är serviceinriktad och uppmuntrar till dialog. Det ska vara enkelt att få råd och hjälp när man vill göra rätt. När en kommuninvånare självmant hör av sig för att ta ansvar för sin miljöpåverkan bör det mötas med stöd, inte med en faktura.

Kommunen är till för medborgarna, nu och i framtiden. Om vi ska lyckas med våra miljömål behöver vi bygga förtroende mellan kommunen och invånarna. Bemötande av det här slaget riskerar att få motsatt effekt: färre vågar ställa frågor, fler riskerar att undvika kontakt med kommunen av rädsla för oväntade kostnader.

Mina frågor till Andreas Sjögren är därför:

1. Anser du att det är rimligt att kommunen fakturerar 1160 kronor för ett telefonsamtal där en fastighetsägare försöker förstå vilka miljökrav som gäller?
2. Hur arbetar kommunen för att vara serviceinriktad i miljötillsynen, och hur säkerställer vi ett värdigt bemötande av invånare när de vill ta miljöansvar?

Andreas Sjögren (S), miljö- och hälsoskyddsnämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Tack för interpellationen

Jag håller helt med interpellanten om att det ska vara enkelt att få råd och hjälp när man vill göra rätt. När en kommuninvånare självmant hör av sig för att ta ansvar för sin miljöpåverkan bör det mötas med stöd.

Miljö- och hälsoskydd (genom nämnden) debiterar inte för ren rådgivning gällande ärendeprocessen och den lagstiftning som besluten bygger på, i telefonsamtal eller mail. Miljö- och hälsoskydd agerar inte heller som konsulter och ger inte råd om exempelvis exakt teknik och val av placering av avloppsanläggningen.

Information som för ärendet framåt debiterar vi i enligt med taxan för miljöbalken som nämnden-KF har fattat beslut om. Den informationen kan nå Miljö- och hälsoskydd genom telefonsamtal, e-post eller via skrivelser. I det specifika ärendet som Fredrik Rönn hänvisar till via VK har det inte debiterats för ett rådgivande telefonsamtal. Den informationen har fastighetsägaren fått från enhetschef och handläggaren vid minst 2 olika tillfällen. Det som har debiterats är förberedelsetid.

I förberedelsetid ingår exempelvis arkivutsökning för att hitta ev tillstånd, planering av tillsynsprojektet, framtagande av skrivelse till utskick, planering och bokning av tillsynsbesök.

Gällande intervjun i VK så fick vår enhetschef som intervjuades inget ärendenummer och var tydlig med reportern att hon inte kunde svara i det

specifika fallet utan bara ge generella svar om vår handläggningsprocess. Enhetschefen i fråga har inte uttalat sig och sagt att den timme som hänvisas till i VK-artikeln bedöms som verksamhetstillsyn (citatet nedan). Den slutsatsen har VK dragit själv (vilket inte är en korrekt slutsats då inga svar från avdelningschefen i artikeln gäller ett specifikt ärende).

"Avgiften motiveras med att det handlade om så kallad "verksamhetstillsyn" och därför är avgiftsbelagt enligt taxa, även om samtalet bara var ett informationsutbyte."

Inget telefonsamtal har debiterats i aktuell fastighetsägares tillsynsärende.

Svar på fråga 1

Miljö- och hälsoskydd debiterar inte för ren rådgivning gällande ärendeprocessen och den lagstiftning som beslut och tillsyn bygger på. Det har inte skett i det fall som hänvisas till i den här interpellationen. Så mitt svar på er fråga är ett tydligt nej.

Svar på fråga 2

Enheten Små avlopp är tillgänglig via telefon och e-post. Rådgivning sker inom de ramar som handläggarna kan ge råd (frågor om ärendeprocessen och den lagstiftning som beslut och tillsyn bygger på. Enheten Små avlopp har en servicetelefon som är bemannad (av handläggarna som arbetar med Små avlopp) kl. 10-12, 13-14.30 dagligen utöver att handläggarna är tillgänglig via telefon övriga tider. Handläggarna har en väldigt hög servicevilja och försöker vara behjälpliga och svara på frågor från fastighetsägare/allmänheten i stor omfattning. Om handläggarna inte kan svara på frågan (ex om det är frågor om exakt val av teknik eller plats för avloppsanläggning) hänvisar de fastighetsägaren till en entreprenör/konsult.

Alla personer som kommer i kontakt med Miljö- och hälsoskydd ska behandlas med respekt och ett vänligt bemötande. Det tankesättet är i hög grad aktuellt och levande på enheten Små avlopp. Enheten arbetar ständigt med att utvärdera sitt arbetssätt och förbättra både arbetsprocesser och kommunikationen utåt till allmänheten.

Inför tillsynen erbjuds fastighetsägarna komma på informationsträffar där de får information om kommande tillsyn och får möjlighet att svara på frågor. Träffarna erbjuds både digitalt och fysiskt.

Om fastighetsägarna önskar att vara med vid tillsynsbesöken försöker handläggarna så långt som möjligt tillgodose det.

I övrigt går skriftlig information ut till fastighetsägare inför och efter tillsynsbesöket. Det finns alltid med kontaktuppgifter till Små avlopp. I skrivelserna finns även med information att fastighetsägaren kan vända sig till entreprenör i de fall avloppsanläggningen behöver åtgärdas.

Miljö och hälsoskyddsnämnden följer även upp dessa ärenden via NKI (nöjd kund index) för att få en bild av vår service och hur den uppfattas av våra kunder.

§ 138

Diariennr: KS-2025/00502

Interpellation: Är Vakins avverkningar på Kullaheden förenligt med Umeå kommuns miljömål? Ellen Ström (V)

Beslut

Efter ytterligare inlägg av Ellen Ström, Per-Erik Johansson, Åsa Bäckström, Kjerstin Widman, Lars Forsgren, Lars Brännström, Alf Molin, Arvid Lundberg och Julia Algotsson **beslutar kommunfullmäktige att avsluta överläggningen om interpellationen.**

Ärendebeskrivning

Efter medgivande av kommunfullmäktige ställer **Ellen Ström (V)** följande interpellation till kommunstyrelsens ordförande.

Är Vakins avverkningar på Kullaheden förenligt med Umeå kommuns miljömål?

Under hösten fick ledamöter i Miljö- och hälsoskyddsnämnden information om en planerad avverkning på Kullaheden, ett område som ägs av det kommunala bolaget Vakin. Den information som gavs till oss politiker skiljer sig dock kraftigt från den bild som senare framkommit genom media, sakkunniga och miljöorganisationer.

Enligt Vakin ska avverkningen ske för att främja renskötsel och lavproduktion, men vad som i praktiken är anmält till Skogsstyrelsen är föryngringsavverkning på cirka 73,8 hektar – motsvarande 136 fotbollsplaner. Enligt sakkunniga, bland annat från Länsstyrelsen och Naturskyddsföreningen, rör det sig om skog med höga naturvärden och förekomst av rödlistade arter, däribland sex som är globalt hotade enligt IUCN. Rekommendationen från Skogsstyrelsen är hyggesfria metoder – inte storskalig föryngringsavverkning.

Umeå kommun har tydliga mål i sitt åtgärdsprogram för miljömål kopplat till biologisk mångfald, rekreation och ekosystemtjänster. Dessa mål är bindande inte bara för kommunen som organisation utan också för de kommunala bolagen. Vakin är ett sådant bolag, och det är problematiskt om de verkar i strid med kommunens policy. Det borde vara självklart att bolagen ska agera i enlighet med kommunens miljömål och att principer för biologisk mångfald, skyddsvärda skogsmiljöer och samråd med samebyarna respekteras.

Det är hög tid att Umeå kommun står upp för sina miljömål – inte bara i dokument utan även i faktisk handling. Det kräver politiskt ledarskap, transparens och respekt för den biologiska mångfalden.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande frågor till kommunstyrelsens ordförande:

1. Anser du att Vakins föreslagna avverkningar på Kullaheden är förenliga med Umeå kommuns miljömål och åtgärdsprogram för biologisk mångfald?
2. Varför skiljer sig uppgifterna från olika parter gällande detta ärende så mycket?
3. Vilka åtgärder förordar Socialdemokraterna för att möta innehållet i den kritik som lyfts mot den planerade avverkningen?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande överlämnar besvarandet till Per-Erik Johansson (S), Vakins ordförande som lämnar följande skriftliga svar:

Svar på fråga 1

Inledningsvis vill Vakin betona att det centrala motivet för de planerade åtgärderna är att sköta skogen utifrån främst dricksvattenperspektivet men även för att värna naturvärdena, rekreationsvärdena och riksintresset renskötsel.

Vakin har under förra året tagit fram en s.k. skogsbruksplan. En skogsbruksplan tas fram genom omfattande fält- och kartstudier för att

dels avgränsa olika s.k. avdelningar, dels åldersbestämma skogen samt för att bedöma naturvärdena inom fastigheten. Därefter sker ett analysarbete med t.ex. naturvärdesbedömningar genom den etablerade metoden med naturvärdespoäng (NVP). Med detta underlag tas förslag fram till åtgärder i närtid respektive på längre sikt. Dessa bedöms utifrån ett Dessa bedöms utifrån ett helhetsperspektiv som för Umevas del även har inkluderat dricksvattenaspekten, samråd med Rans sameby och idrottsföreningar men även diskussioner med Skogsstyrelsen. Även Länsstyrelsen har deltagit vid fältbesök.

Den totala arealen på Kullaheden uppgår till ca 770 ha, varav ca närmare 95 %, eller ca 730 ha, är produktiv skogsmark. Skogsmarken har en varierande ålder från nyplantering till överstigande 140 år; ungefär 15 % av arealen har en genomsnittsålder överstigande 100 år och knappt hälften är äldre än 50 år. I skogsbruksplanen har avdelningarna med högst NVP angetts ha sådana naturvärden att inga åtgärder bör vidtas och för några föreslås vissa naturvårdande insatser som t.ex. gallring av uppväxande underväxt/träd. Dessa områden uppgår till ca 80 ha och har valts ut baserat på olika naturvärden där framför allt död ved varit centralt, men även äldre trädbestånd. Beträffande avdelningar med lägre poäng är avsikten dessa naturvärden ska beaktas vid de skogliga åtgärderna om det är lämpligt utifrån vattenverksamheten.

Avsikten har varit att glesa ut skogen utan att skapa några större avstånd mellan träden och det bedöms att det endast i enstaka fall blir fråga om luckor större än 10 x 10 meter. Det är alltså inte fråga om någon kalavverkning. Det medför att sedvanliga skogsmaskiner för avverkning inte kommer att kunna användas utan istället används maskiner för gallringsarbeten för att de ska kunna ta sig fram utan att riskera att skada kvarstående träd. Inga skogsbruksåtgärder planeras ske under perioden 1 mars till 15 augusti med hänsyn till spillkråkan.

Det är vår uppfattning att de skogliga åtgärder som planeras tar hänsyn till den biologiska mångfalden, artskyddsförordningen och andra tillämpliga regelverk. De kan genomföras utan att det påverkar förekommande rödlistade arter påtagligt vare sig globalt eller lokalt.

Svar på fråga 2

Vakin kan endast svara för sina uppgifter. Vakin har inte planerat de aktuella skogsbruksåtgärderna utifrån ekonomiska intressen utan hänsyn grundas på den avvägning som beskrivs under fråga 1.

Svar på fråga 3

Innan någon form av åtgärder vidtas ska de planerade åtgärderna genomlysas för att säkerställa att alla intressen såsom biologisk mångfald och andra naturvärden, dricksvattenperspektivet, rekreationsvärden och riksintresset renkötsel tillgodoses i tillräcklig omfattning. Både för att säkerställa att dessa lever upp till Umeå kommuns miljömål och för att hörsamma den oro som bl.a. Naturskyddsföreningen ger uttryck för.

§ 139

Diariernr: KS-2025/00503

Interpellation: Omfattande viten mot Umeå kommun för bristande verkställighet av beslut enligt LSS; Igor Hell (M) och Alireza Mosahafi (M)

Beslut

Efter ytterligare inlägg av Igor Hell, Andreas Lundgren, Rebecka Jakobsson, Liv Olsson Zetterberg, Hanna Lundin Jernberg, Davis Kaza, Christina Bernhardsson och Julia Algotsson **beslutar kommunfullmäktige att avsluta överläggningen om interpellationen.**

Ärendebeskrivning

Efter medgivande av kommunfullmäktige ställer **Igor Hell (M)** följande interpellation till individ- och familjenämndens ordförande.

Omfattande viten mot Umeå kommun för bristande verkställighet av beslut enligt LSS

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har under en rad år ålagt kommunen att betala omfattande viten till följd av bristande verkställighet av beslut enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Det handlar om beslut rörande insatser såsom LSS-bostäder, ledsagning och kontaktperson, vilka inte har verkställts inom skälig tid.

Enligt en sammanställning av utbetalda och prognostiserade vitesbelopp mellan åren 2018 och 2025 uppgår de totala kostnaderna till 11 156 268 kronor, fördelade enligt följande:

- LSS-bostäder: 8 986 800 kr
- Kontaktperson: 728 916 kr
- Ledsagning: 1 440 552 kr

Detta utgör en allvarlig och återkommande brist, inte enbart ur ett ekonomiskt perspektiv, utan framför allt med tanke på de personer som berörs.

Särskilt bekymmersamt är att trenden inte tycks minska, snarare tvärtom. Under 2024 uppgår vitesbeloppen till närmare 6,5 miljoner kronor enbart för LSS-bostäder, vilket är det högsta beloppet under hela perioden. Detta indikerar att problemen inte är av övergående karaktär, utan istället fördjupats över tid.

Att kommunen i stället för att agera proaktivt i dessa ärenden väljer att acceptera mångmiljonbelopp i vite är oroande. Särskilt när konsekvensen blir att medborgare med omfattande funktionsnedsättningar står utan rättmätiga insatser under lång tid.

Mot denna bakgrund ställer jag följande frågor till individ- och familjenämndens ordförande:

1. Hur ser du på att kommunen under en så lång period har brustit i verkställigheten av beslut enligt LSS?
2. Vad är din bedömning av orsakerna till att dessa brister kvarstår, och i vissa fall förvärrats?
3. Vilka konkreta åtgärder har vidtagits, respektive planeras, för att säkerställa att beslut enligt LSS verkställs inom föreskriven tid?
4. Hur motiverar du att kommunen betalar mångmiljonbelopp i vite samtidigt som personer med stora stödbehov nekas sina lagstadgade rättigheter?
5. Vilka långsiktiga initiativ avser du att ta för att säkerställa rättssäkerhet, likabehandling och värdighet för personer med funktionsnedsättning i vår kommun?

Andreas Lundgren (S), individ- och familjenämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Igor Hell (M) och Alireza Mosahafi (M) har inkommit med en interpellation ställd till mig om viten. Här följer svar på ställda frågor:

Svar på fråga 1

Människor har rätt att få sina beslut verkställda inom lagens angivna tid och det är också nämndens utgångspunkt. Att så inte alltid sker har att göra med att kommunen har att hantera en komplex situation där behoven är större än de uppdragstagare och boenden som finns att tillgå. Individ- och familjenämnden, har därför under åren 2019 – 2025 på olika sätt uppdragit till förvaltningen att ta fram åtgärder med syftet att verkställa alla insatser som beviljas och beslutas. Utifrån uppdragen har förvaltningen regelbundet informerat till nämnden hur det går med att verkställa och vilka aktiviteter samt åtgärder som pågår.

Att som interpellationen gör likställa vitens storlek för att bedöma nuvarande situation blir dock lätt haltande. Viten beräknas och fastställas först när insatsen verkställs, och tiden för icke-verkställt beslut kan summeras. Det innebär att viten kommer ibland långt efter att insatsen verkställts. Att fler får sina boendebeslut verkställda är en anledning till att vi nu ser en ökning av den kategorin av viten.

Svar på fråga 2

Den huvudsakliga anledningen är att andelen uppdragstagare, platser i daglig verksamhet, boendeplatser ej kan tillgodose inflödet och behov av insatser. Det har under flera år varit svårt att rekrytera uppdragstagare, vilket i sig beror på flera saker. Det är brist på uppdragstagare som vill/ kan vara kontaktperson, ledsagare eller avlösare i hemmet. Det är en gynnsam arbetsmarknad och lättare att få arbete och en anställning. Fler personer har stora och komplexa behov vilket ställer högre krav på matchning och försvårar rekryteringen av uppdragstagare. Det kräver också en högre grad av samordning. Det kan även vara svårt med matchning utifrån kravprofil. Under rådande pandemi blev fler ej verkställda beslut rapporterade till IVO. Det utifrån större svårigheter med att rekrytera uppdragstagare och för att fler personer avsåg sig insatsen. Den trenden har tyvärr fortsatt då det är svårt att rekrytera uppdragstagare, samtidigt har inflödet återgått till nivån före pandemi.

Svar på fråga 3

När det gäller kontaktperson, ledsagare och avlösning i hemmet så kan exempelvis nämnas att nämndens förvaltning utrett möjligheten att anställa uppdragstagare, alternativt kombitjänster. Man ha förtydligat och uppdaterat information, marknadsföringsmaterial och informationsbrev. Förenklat processen för uppdragstagare och systematiskt frågat om de kan ta fler uppdrag. Sett över utbildning och informationsträffar för uppdragstagare samt fortsatt med att se över introduktion och stöd. Nya arbetssätt har införts såsom gemensamma matchningsträffar och genomgångar av alla ärenden regelbundet, samt utökad bemanning för att kunna göra uppföljningarna på individnivå.

Framöver pågår eller planeras att se över möjligheten med att kombinera befintliga tjänster med ett uppdrag som ex kontaktperson. Även se över möjligheten med att anställa specifik kompetens för de med komplexa behov. Det handlar också om att samordna insatser då högre krav på matchning är aktuellt vid komplexa behov, samt se över ersättningsnivåerna. Samt möjlighet till samverkan med föreningar, göra utskick till pensionärer, marknadsföra mera är delar som tittas på.

Vad gäller LSS boendebeslut har ett närmare arbete inletts med tekniska nämnden för att lösa situationen. Försvårande faktorer är bristen på lämplig kommunal tomtmark och att nyproduktion av lägenheter bromsat in. Trots detta har nämnderna hittat lösningar. Kön för § LSS 9:9 har minskat och var per den sista april nere på 43 personer.

Svar på fråga 4

Kommunens pengar ska gå till det de är till för och människor ska få sina beslut verkställda. Detta ska sägas är dock en mycket svårlost problematik som vi delar med många andra kommuner. Självklart är det nämndens krav på förvaltningen att tillgodose insatser skyndsamt för alla. Men det är felaktigt att påstå att någon nekas sina lagstadgade insatser. Det stämmer inte, utan det är verkställigheten som är fördröjd och i vissa delar har det inte varit möjligt att påverka, såsom boenden, lokaler och uppdragstagare. Att kommunen har fördröjning i verkställighet vad gäller vissa insatser, innebär inte heller att individer inte får något stöd om behov finns. Det kompletteras med andra insatser om behoven är omfattande.

Svar på fråga 5

Som interpellanterna är väl medvetna så har initiativ tagits och det ligger ett uppdrag från nämnden som förvaltningen arbetar med och som ska rapporteras i slutet av året 2025. Inom ramen för det så finns fler och nya aktiviteter framtagna för att möta behoven av insats. Exempel på aktiviteter som pågår är att fortsatt utreda möjliga anställningsformer, ersättningar, marknadsföra ännu mer för att rekrytera fler uppdragstagare. Att samordna och utforma insatserna kring de med komplexa behov. Det är viktigt att förvaltningen får jobba igenom detta och att nämnden inte mitt i arbetet lägger in nya parallella uppdrag.

När det gäller insatsen boende LSS så har jag agerat i min ordföranderoll och ägnat mycket tid och många möten det senaste året till att nämnden ska ha klart på objektsnivå hur boendeplatserna ska tillgodoses. Här finns nu tillsammans med tekniska nämnden framtaget en konkret plan för tillskott av platser framåt för att bygga i kapp underskottet. Det involverar bland annat ökat inköp av bostadsrätter vilket underlättar för verkställande av servicebostad. Det finns också en framtagen prognos som ger en bra grund för långsiktighet i planering. Viktigt att återigen komma ihåg är att viten beräknas och fastställs först när insatsen verkställs, och tiden för icke-verkställt beslut kan summeras. Därför kommer vitena fortsätta även efter att boendebeslut är verkställda.

§ 140

Diariernr: KS-2025/00664

Interpellation: Hur kan Umeå kommun stärka sitt arbete mot antisemitism? Veronica Kerr (KD)

Beslut

Efter ytterligare inlägg av Veronica Kerr, Anders Ågren, Hans Lindberg, Maria Nilsson, Lars Forsgren, Maria Lindvall, Hanna Lundin Jernberg, Lars Nilsson, Mattias Larsson, Davis Kaza, Bore Sköld, Mariam Salem, Elmer Eriksson och Tomas Wennström **beslutar kommunfullmäktige att avsluta överläggningen om interpellationen.**

Ärendebeskrivning

Efter medgivande av kommunfullmäktige ställer **Veronica Kerr (KD)** följande interpellation till kommunstyrelsens äldrenämndens ordförande. Interpellationen debatteras gemensamt med en likartad interpellation från Anders Ågren (M).

Hur kan Umeå kommun stärka sitt arbete mot antisemitism?

När sommaren var som varmast och kommunen i stort sett gått in i semesterdvala, hamnade Umeå plötsligt i nationellt och internationellt fokus. Tyvärr inte för något positivt, utan som platsen där antisemitism visade sitt mest avskyvärda ansikte. En så kallad konstinstallation, som påstods rikta uppmärksamhet mot situationen i Gaza och kritik mot Israel, visade dockor i fångkläder med Davidsstjärnor hängande i snaror – omgivna av palestinska flaggor.

Att detta skedde under semestertid riskerade att det skulle passera obemärkt, men när bilderna sedan spreds i sociala media lät reaktionerna inte vänta på sig. Flera polisanmälningar för hets mot folkgrupp har lämnats in och politiker på både nationell och lokal nivå har tydligt markerat att detta inte är acceptabelt. Som kommunpolitiker har vi ett ansvar att reagera, ta ställning och agera kraftfullt för att inte antisemitismen ska få fäste i kommunen.

I Aftonbladet 19/7 konstaterar kommunstyrelsens ordförande att hatet ökat, både i Sverige i stort och i Umeå. Att detta är en utveckling som kommunen måste fokusera på och arbeta vidare med och att man är beredd att vidta ytterligare åtgärder om nödvändigt. Jag delar den uppfattningen, det är uppenbart att det finns en utbredd okunskap om vad antisemitism är och hur den kan ta sig uttryck – även i sken av konst eller politiska yttringar. Kristdemokraterna efterlyste redan 2023 fler kunskapshöjande åtgärder från kommunens sida som ett sätt att motverka antisemitism. Det var i samband med att en lagskärpning skulle ske där det numera är straffbart att förneka eller förringa Förintelsen. Inget skedde just då, men behovet av mer kunskap har definitivt inte minskat.

Mot bakgrund av detta ställer jag följande frågor:

1. Anser du att fler åtgärder behövs för att motverka antisemitism i Umeå? Om svaret är ja, vilka konkreta insatser vill du införa för att motverka antisemitism i det offentliga rummet?
2. Hur säkerställs det att offentliga evenemang och konstverk inte sprider hat under täckmantel av yttrandefrihet?
3. Hur arbetar Umeå kommun med utbildning och kunskapshöjande insatser om antisemitism i skolor och bland kommunens anställda?
4. Och hur kan kommunen stärka samarbetet med civilsamhället och trossamfund för att bygga ett tryggare och mer inkluderande Umeå?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Svar på fråga 1: Ja, det behövs fler åtgärder. Vid det första mötet efter sommaren i KSNAU presenterade jag därför följande förslag:

- Att kommunen ska ta fram en åtgärdsplan för att motverka antisemitiska hatbrott och andra former av hatbrott. Stödet till de som drabbas ska också förstärkas. Förslagen ska tas fram i dialog med polisen och andra relevanta aktörer, Umeå universitet.
- Att kommunen ska förstärka de kunskapshöjande insatserna om antisemitism. Det bör ske samverkan med universitetet, andra

myndigheter och civilsamhällesaktörer, exempelvis Svenska kommittén mot antisemitism.

- Att kommunen ska göra en genomlysning av de insatser som i dag vidtas mot antisemitism och ta fram kompletterande åtgärder för att utveckla detta arbete.
- Att kommunen ska göra en genomlysning av de insatser som vidtas för att förhindra framväxten av våldsbejakande antisemitiska och rasistiska rörelser samt för att förhindra radikalisering av unga i dessa rörelser. I uppdraget ingår också att ta fram kompletterande åtgärder för att utveckla detta arbete.
- Att kommunen ska ta fram ett förslag till strategi för främjande av judiskt liv i Umeå. Detta bör genomföras inom ramen för pågående dialog mellan kommun, region och företrädare för den judiska gruppen i Umeå.

Svar på fråga 2:

Ytterst är det polis och åklagare som kan ingripa när någon går över gränsen för vad som är straffbart. Men det är alltid viktigt att påminna om att vi alla har ett moraliskt ansvar att använda yttrandefriheten på ett sätt som **inte** bidrar till ökat hat och otrygghet. Därför vill jag, som nämnts, att kommunen ska förstärka det kunskapshöjande arbetet och i samverkan med polisen växla upp arbetet mot hatbrott och stärka stödet till de som drabbas.

Svar på fråga 3:

I de förslag jag lagt fram ingår en genomlysning för att skapa en helhetsbild och ta fram förslag på nya åtgärder. Vad gäller kommunens arbete hittills kan några exempel nämnas. Minoritetssamordnarna genomför löpande insatser för att utveckla kommunens arbete mot antisemitism och för att främja grundläggande rättigheter och dialog. Skolan högtidlighåller varje år minnesdagen för Förintelsens offer. Det arrangeras då en temadag för eleverna i årskurs 9 där föreläsare, forskare, experter och företrädare för den judiska gruppen bjuds in. Under hösten 2024 tackade också skolförvaltningen också ja till att delta i Skolverkets nationella studie om antisemitism i skolväsendet.

Svar på fråga 4:

Den frågan ingår i de uppdrag jag föreslagit ska ges till förvaltningen. Civilsamhället och trossamfunden har en otroligt viktig roll, precis som Veronica Kerr påpekar. Det pågår också just nu också en viktig dialog mellan kommunen, regionen och företrädare för den judiska gruppen för att identifiera behov och lösningar. Interreligiösa rådet har också ett otroligt viktigt arbete framför sig när vi nu ska öka kraften i strävan efter ett tryggt och inkluderande Umeå.

§ 141

Diariennr: KS-2025/00665

Interpellation: Motverka antisemitismen i Umeå; Anders Ågren (M)

Beslut

Efter ytterligare inlägg av Anders Ågren, Veronica Kerr, Hans Lindberg, Maria Nilsson, Lars Forsgren, Maria Lindvall, Hanna Lundin Jernberg, Lars Nilsson, Mattias Larsson, Davis Kaza, Bore Sköld, Mariam Salem, Elmer Eriksson och Tomas Wennström **beslutar kommunfullmäktige att avsluta överläggningen om interpellationen.**

Ärendebeskrivning

Efter medgivande av kommunfullmäktige ställer **Anders Ågren (M)** följande interpellation till kommunstyrelsens ordförande. Interpellationen debatteras gemensamt med en likartad interpellation från Veronica Kerr (KD).

Motverka antisemitismen i Umeå

Sedan hösten 2023 har den judiska minoriteten i Sverige mött en alltmer hotfull verklighet. Enligt Judiska Centralrådets undersökning från vintern 2023/2024 upplever drygt sju av tio svenska judar att det blivit mycket otryggare att leva öppet med judisk identitet i Sverige.

Ett av de mest extrema exemplen på antisemitism inträffade nyligen i Umeå, där bl.a. två dockor i randiga fångdräkter med Davidsstjärnor och fångnummer hängdes upp i snaror i en offentlig park i centrala Umeå, omgivna av palestinska flaggor och en skylt med texten "Ett folkmord är ett folkmord är ett folkmord". På arrangörsbilder kunde man även se Palestinaaktivister göra segertecknet framför de hängda dockorna.

På det nationella planet har de flesta riksdagspartierna från höger till vänster skarpt fördömt aktionen. Judiska Centralrådet har konstaterat att det rör sig om "grov antisemitism". Juridiska experter menar att

”installationen” utgör antisemitism, då den pekar ut judar som kollektivt ansvariga. Ledande forskare ser den som ett exempel på så kallad israeliserad antisemitism, där symboler från Förintelsen används för att skuldbelägga judar i samtida politiska sammanhang. Nyheten har nu fått nationell och internationell spridning.

Antisemitism är tyvärr inget nytt i Umeå. År 2018 tvingades den judiska föreningen i Umeå att lägga ner sin verksamhet efter år med hot och trakasserier. Nationell media har också rapporterat om de problem med antisemitism som finns i Umeå. Företrädare för den judiska minoriteten har upprepade gånger under dessa år konstaterat att hoten och hatet inte bara kommer från nazister, utan även från grupper som drar upp konflikten mellan Israel och Palestina.

Mot bakgrund av detta har jag följande frågor till kommunstyrelsens ordförande Hans Lindberg (S):

1. Hur ser du på den uppmärksammade manifestationen i Umeå med bl.a. upphängda dockor som föreställde mördade judar?
2. Mot bakgrund av den utsatthet som råder för den judiska minoriteten i Umeå – anser du att Umeå kommun gjort tillräckligt för att skydda dem?
3. Anser du att det krävs ytterligare åtgärder för att motverka antisemitismen i Umeå?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Svar på fråga 1:

Det som inträffat är allvarligt och har väckt stor oro bland judar i Umeå och i Sverige. Vi har ett ansvar att möta den oron. Umeå ska vara tryggt för alla. Vad gäller aktionen i Umeå delar jag den bedömning som bl.a. Svenska kommittén mot antisemitism, Expo och forskarna Lena Berggren och Christer Mattsson gett uttryck för. Alltså att det är ett exempel på Israeliserad antisemitism och en kränkning av minnet av Förintelsens offer.

Svar på fråga 2:

Nej, kommunen måste göra mer. Vid det första sammanträdet i KSNAU efter sommaren presenterade jag därför ett antal förslag som handlar om att växla upp kampen mot antisemitismen, hatbrotten och våldsbejakande extremism. Men också om att kommunen ska förstärka arbetet för att främja judiskt liv och kultur och dess möjligheter att synas och ta plats som en självklar del i ett öppet och tryggt Umeå.

Svar på fråga 3:

Ja, det behövs fler åtgärder. De förslag som nämnts och som jag presenterades vid första mötet i KSNAU efter sommaruppehållet är följande:

- Att kommunen ska ta fram en åtgärdsplan för att motverka antisemitiska hatbrott och andra former av hatbrott. Stödet till de som drabbas ska också förstärkas. Förslagen ska tas fram i dialog med polisen och andra relevanta aktörer, exempelvis sakkunniga vid Umeå universitet.
- Att kommunen ska förstärka de kunskapshöjande insatserna om antisemitism. Det bör ske samverkan med universitetet, andra myndigheter och civilsamhällesaktörer, exempelvis Svenska kommittén mot antisemitism.
- Att kommunen ska göra en genomlysning av de insatser som i dag vidtas mot antisemitism och ta fram kompletterande åtgärder för att utveckla detta arbete.
- Att kommunen ska göra en genomlysning av de insatser som vidtas för att förhindra framväxten av våldsbejakande antisemitiska och rasistiska rörelser samt för att förhindra radikaliserings av unga i dessa rörelser. I uppdraget ingår också att ta fram kompletterande åtgärder för att utveckla detta arbete.
- Att kommunen ska ta fram ett förslag till strategi för främjande av judiskt liv i Umeå. Detta bör genomföras inom ramen för pågående dialog mellan kommun, region och företrädare för den judiska gruppen i Umeå.

§ 142

Diariennr: KS-2025/00673

Interpellation: Hur ska kvalitetsundersköterskor förbättra äldreomsorgen i Umeå? Davis Kaza (AP) och Patrik Brännberg (AP)

Beslut

Efter ytterligare inlägg av Davis Kaza, Carin Nilsson, Anders Ågren, Maria Nilsson, Patrik Brännberg, Janet Ågren, Veronica Kerr och Arvid Lundberg **beslutar kommunfullmäktige att avsluta överläggningen om interpellationen.**

Ärendebeskrivning

Efter medgivande av kommunfullmäktige ställer **Davis Kaza (AP)** följande interpellation till äldre nämndens ordförande.

Hur ska kvalitetsundersköterskor förbättra äldreomsorgen i Umeå?

Äldreomsorgen i Umeå är i skriande behov av ett trendbrott i form av ökade resurser. 30 år av nedskärningar har skapat en negativ spiral som måste brytas.

* Sedan 1990-talet har personaltätheten på kommunens särskilda boenden för äldre halverats.

* Andelen utbildad personal har minskat kraftigt. År 2016 var uppåt 70 procent utbildade undersköterskor. Idag är denna andel nere på 52 %.

Denna negativa spiral, på grund av nedskärningar, har bidragit till dagens haverier i form av vanvård till döds samt sexuella övergrepp där gärningsmannen tillåtits arbeta vidare. Ett annat uttryck för den negativa spiralen är den ledarskapskultur som vuxit fram där problem sopas under mattan och anställda som rapporterar om missförhållanden tystas och utsätts för repressalier.

Mot denna bakgrund har den styrande minoriteten – S + MP – lanserat s.k. ”kvalitetsundersköterskor” inom äldreomsorgen och avsatt 22 miljoner kronor till denna satsning. Enligt äldrenämndens ordförande Carin Nilsson ska dessa införas redan under 2025 genom att innevarande års budgetöverskott ianspråktas (Umesosse.se 21/5). Vilka arbetsuppgifter kvalitetsundersköterskorna ska ha är ännu höljt i dunkel.

Arbetsbeskrivningen för liknande tjänster i Karlshamns kommun antyder dock att det rör sig om administrativa uppgifter:

- * I Karlshamn ska kvalitetsundersköterskorna *”säkerställa att omvårdnadsnära rutiner och processer är aktuella och efterföljs”*,
- * De ska *”ingå i enhetens kvalitetsteam”* och vara *”aktiv i värdegrundsarbetet”*,
- * De *”förstår vikten av noggrannhet i att systematiskt arbeta med förbättring likaväl som med dokumentation”*.

Tanken är att tjänsterna ska innehas av personer med undersköterskeutbildning. Då det redan idag råder brist på undersköterskor är risken stor att kvalitetsundersköterskorna kommer att rekryteras bland kommunens befintliga personal – som därmed skulle arbeta mindre med omvårdnad. Redan idag upptas en alltför stor del av undersköterskornas arbetsdag av dokumentation och olika typer av administrativa uppgifter. ”Kvalitetsundersköterskor” kommer inte att lösa detta problem.

Arbetspartiets uppfattning är att de 22 miljoner som satsas på kvalitetsundersköterskor hade gjort långt större nytta i form av en utbildningssatsning, exempelvis genom att ge alla inom äldreomsorgen en vårdbiträdesutbildning och möjligheten att vidareutbilda sig till undersköterska. Äldreomsorgen behöver ett trendbrott och en långsiktig satsning på ökad personaltäthet och mer personalutbildning. Inte signalpolitik.

Mot denna bakgrund vill vi ställa följande frågor:

1. Ska rekryteringen av kvalitetsundersköterskor ske bland kommunens befintliga personal eller genom att tjänsterna utlyses externt?

2. Hur många kvalitetsundersköterskor avser kommunen att anställa?
3. Var kommer kvalitetsundersköterskorna vara placerade?
4. Vilka arbetsuppgifter ska kvalitetsundersköterskorna ha?

Carin Nilsson (S), äldrenämndens ordförande lämnar följande skriftliga svar:

Jag vill inleda för att tacka interpellanterna för en viktig interpellation som sätter strålkastarljuset på vikten av uthålliga och långsiktiga satsningar på äldreomsorgen. Inte minst att vi i kommunpolitiken måste göra allt för att motverka den nationella trenden med krympande resurser sedan 90-talet och nu även bristen på arbetskraft med rätt kompetens och lämplighet att arbeta i omsorgen. Satsningen på kvalitetsundersköterskor är viktig för att möta detta, men mycket mer behöver såklart göras.

Svar på fråga 1:

Tjänsterna kommer att utlysas både internt och externt. Det finns i dag en roll som heter handledande undersköterska i vissa verksamheter och denna roll kan komma att utvecklas och i dialog med facklig part omvandlas till kvalitetsundersköterska.

Svar på fråga 2:

Planen är att det ska finnas en kvalitetsundersköterska per ca 30 boendeplatser. För mindre boenden och verksamheter kan samverkan om tjänster bli aktuell. Eftersom satsningen bygger på att verksamheterna ska tillföras en ny, viktig resurs kommer kvalitetsundersköterskan inte att räknas in i den ordinarie bemanningen utan bli ett tillskott utöver ordinarie bemanning.

Svar på fråga 3:

Satsningen på kvalitetsundersköterskorna är ju inte riktad till vissa utvalda boenden utan ska täcka hela verksamheten och säkerställa att alla boenden är trygga, har ett starkt arbete mot missförhållanden samt en god vård och omsorg. Planen är om en kvalitetsundersköterska per 30 boendeplatser innebär alltså som utgångspunkt att alla boenden med mer än 30 platser ska ha minst en kvalitets-USKa i verksamheten. Endast ett fåtal boenden har färre platser än så och i dessa fall kan det, som nämnts,

eventuellt bli fråga om samverkan eller delade tjänster. Detaljerna kring detta är inte helt färdiga och förvaltningen håller på att arbeta fram detta i erforderlig dialog med facklig part.

Svar på fråga 4:

Förvaltningen är i full gång med att arbeta fram uppdragsbeskrivningen för rollen. Det är viktigt att rollen blir tydlig, både på arbetsplatsen och i förhållande till organisationen i stort. Innan annonsering kan göras måste också facklig samverkan genomföras. Som interpellanterna lyfter är det av yttersta vikt att tillsättandet av kvalitetsundersköterskor i verksamheten ger den effekt som satsningen syftar till, alltså att tjänsterna ska ge stöd till förbättringar, förhindra missförhållanden, utveckla kvalitetsarbetet och att bidra till god och hög kompetens i arbetslagen.

Kvalitetsundersköterskorna ska ses som ett viktigt tillskott för att stärka tryggheten och patientsäkerhetsarbetet i äldreomsorgen. Det ska alltså inte ersätta andra viktiga insatser. Jag delar uppfattningen att utbildningssatsningar för all personal måste fortsätta parallellt och att vi också behöver hålla i en röd tråd över tid med satsningar på både patienternas trygghet och personalens arbetsvillkor.

§ 143

Diariennr: KS-2025/00689

Interpellation: Vilket stöd ger Umeå kommun till de som drabbas av Israels folkrättsbrott i Palestina? Bore Sköld (V)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att på grund av tidsbrist bordlägga interpellationen till nästa sammanträde 29 september.

Ärendebeskrivning

Bore Sköld (V) har inkommit med en interpellation till kommunstyrelsens ordförande. *Vilket stöd ger Umeå kommun till de som drabbas av Israels folkrättsbrott i Palestina?*

§ 144

Diariennr: KS-2025/00690

Fråga: Ett förtydligande av kommunens flaggriktlinjer; Veronica Kerr (KD)

Beslut

Efter ytterligare inlägg av Veronica Kerr och Hans Lindberg **beslutar kommunfullmäktige att avsluta överläggningen om frågan.**

Ärendebeskrivning

Efter medgivande av kommunfullmäktige ställer **Veronica Kerr (KD)** följande fråga till kommunstyrelsens ordförande.

Ett förtydligande av kommunens flaggriktlinjer

Den 10 juni hissades Palestinas flagga vid **stadshuset** i Umeå. Samma dag hölls ett möte och en lunch med Palestinas ambassadör i Sverige, Rula Almhaisen, där representanter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet deltog. Enligt vad som framgår i sociala medier var detta inte ett officiellt statsbesök, utan ett partipolitiskt initiativ.

Umeå kommuns riktlinjer för flaggning gäller uttryckligen för stadshusområdet. Där framgår bland annat att nationsflaggor kan hissas vid officiella utländska besök, men riktlinjerna lämnar utrymme för tolkning vad gäller vilken typ av besök som avses. Detta väcker frågan om vilka principer som egentligen gäller:

Med anledning av det ställer jag följande frågor:

- På vilken grund hissades Palestinas flagga vid stadshuset den 10 juni, och hur är det förenligt med Umeå kommuns riktlinjer för flaggning??
- Får samtliga politiska partier i Umeå flagga andra nationers flaggor vid stadshuset i samband med besök som inte är officiellt inbjudna av kommunen, utan arrangeras på partipolitiskt initiativ?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande svarar på frågan:

Tack så mycket ordförande! Ja, besöket från Palestinas ambassadör var ett officiellt besök i Umeå. Efter besöket i Umeå genomförde ambassadören även ett besök i Luleå. I likhet med Umeå kommun flaggade Luleå kommun utanför stadshuset i samband med besöket. Umeå kommun flaggar med nationalflaggan vid officiella utländska besök. Flaggningsen kan ske bland annat på Rådhusområdet, vid stadshuset på Tegsbron eller Kyrkbron. Eftersom besöket ägde rum på stadshuset valde kommunen att flagga på stadshuset i enlighet med beslut från kommunikationsenheten. Samma sak gjordes när den Nederländska ambassadören träffade mina kommunalrådskollegor Janet Ågren och Anders Ågren. Och kommunen kommer också att fortsätta att flagga vid liknande besök i framtiden. Ett medskick från kommunikationsenheten är också att vi alltid bör meddela dem i god tid inför besök, eftersom det oftast är vi som politiska företrädare i kommunen som får förfrågan. När besöket från Palestinas ambassadör och det den Nederländska ambassadören hade informationen förmedlats i god tid så att kommunikationsenheten kunde ordna flaggning.

§ 145

Diariennr: KS-2025/00695

Fråga: När kommer de externa granskningarna av skandalerna inom Umeås äldreomsorg att redovisas? Anders Ågren (M)

Beslut

Efter ytterligare inlägg av Anders Ågren och Carin Nilsson **beslutar kommunfullmäktige att avsluta överläggningen om frågan.**

Ärendebeskrivning

Efter medgivande av kommunfullmäktige ställer **Anders Ågren (M)** följande fråga till äldre nämndens ordförande.

När kommer de externa granskningarna av skandalerna inom Umeås äldreomsorg att redovisas?

Det här året har präglats av skandaler kring den kommunala äldreomsorgen och hemtjänsten i Umeå. Vanvård, tystnadskultur, sexualbrott mot äldre, underlåtenhet att polisanmäla brott m.m. Efter massiv kritik och nationell uppmärksamhet har vissa förändringar beslutats av politiken: polisanmälningar av brott ska nu börja göras även i den kommunala äldreomsorgen.

Nämnden har också beslutat om en extern granskning och genomlysning av äldreomsorgens hantering av misstanke om brott mot äldre. En extern granskning gällande hanteringen av missförhållanden och vanvård inom äldreomsorgen förväntas också ske. De externa granskningarna är helt i linje med de krav som vi moderater har framfört i debatten.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande fråga till äldre nämndens ordförande Carin Nilsson (S):

1. När bedömer du att de externa granskningarna kommer att vara färdiga och därmed redovisas offentligt?

Carin Nilsson (S), äldrenämndens ordförande svarar på frågan

Jag vill börja med att tacka dig Anders Ågren för en viktig fråga. De allvarliga missförhållanden som skedde i äldrenämnden kräver kraftfulla åtgärder. Den externa granskning av äldreomsorgens arbete med kvalitet och för att förhindra missförhållanden kommer att genomföras av KPMG. Ambitionen är att granskningen ska genomföras och redovisas under hösten. Arbetet har påbörjats med att vissa dokument och rutiner skickats till KPMG. De frågor som KPMG ges i uppdrag att besvara är:

- Har äldrenämnden säkerställt att det finns ett etablerat arbetssätt för riskanalys och egen kontroll?
- Har äldrenämnden säkerställt att klagomål och synpunkter tas emot utreds?
- Sammanställs och analyseras för att säkerställa kvaliteten.
- Har äldrenämnden säkerställt att avvikelser åtgärdas för att säkerställa kvaliteten?
- Har äldrenämnden säkerställt att missförhållande och påtagliga risker för missförhållanden rapporteras/utreds/åtgärdas för att säkerställa kvaliteten?
- Har äldrenämnden ett systematiskt arbetssätt för att säkerställa att personalen har kompetens vad det gäller kvalitetsarbete i verksamheten?

KPMG kommer också att genomföra intervjuer med tjänstepersoner och politiker. De kommer också att göra en granskning av verksamhetens utredningar. När det gäller granskning av verksamheten, hantering av brott mot äldre så har jag fått besked om att den ska upphandlas inom kort.

Upphandlingsunderlaget håller på att tas fram och ambitionen att även denna granskning ska genomföras och redovisas under hösten.

§ 146

Diariennr: KS-2025/00696

Fråga: Anser du att kommunala chefer ska svara på frågor från massmedia eller hålla sig undan? Anders Ågren (M)

Beslut

Efter ytterligare inlägg av Anders Ågren och Hans Lindberg **beslutar kommunfullmäktige att avsluta överläggningen om frågan.**

Ärendebeskrivning

Efter medgivande av kommunfullmäktige ställer **Anders Ågren (M)** följande fråga till kommunstyrelsens ordförande.

Anser du att kommunala chefer ska svara på frågor från massmedia eller hålla sig undan?

Under våren var det en omfattande nyhetsrapportering gällande delar av Umeå kommuns verksamheter: vanvård, tystnadskultur, sexualbrott mot äldre, en havererad visselblåsarfunktion, underlåtenhet att polisanmäla brott m.m.

Påfallande ofta har vi i nyhetsinslagen - och från reportrar gällande dessa granskningar - fått höra eller läsa att de ansvariga cheferna inte har gått att nå för intervju eller kommentar. Chefer på olika nivåer har varken svarat på mail eller telefon trots att man sökt dem upprepade gånger under en längre tid.

Det är inte alltid enkelt att inneha en chefsroll. Men med jobbet följer vissa krav och förväntningar. Jag tycker att det här ser illa ut, och min uppfattning är att det borde vara ett krav att man som chef inom ska vara tillgänglig för massmedia. Agerandet vi sett gör ju att det snarast riskerar framstå som att personerna har något att dölja, när man håller sig undan.

Det går ju också tvärtemot Umeå kommuns omtalade värdegrund som ska genomsyra verksamheten: "Öppenhet: Umeå kommun är tillgänglig, tydliga och lyssnar med omtanke."

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande fråga till kommunstyrelsens ordförande Hans Lindberg (S):

1. Anser du att chefer inom Umeå kommun ska vara tillgängliga och svara på frågor från massmedia, när det gäller frågeställningar kopplade till deras eget ansvarsområde?

Hans Lindberg (S), kommunstyrelsens ordförande svarar på frågan:

Tack så mycket ordförande och Anders Ågren! Ja, självklart ska cheferna svara och vara tillgängliga för massmedia när det gäller frågeställningar som är kopplat till deras ansvarsområde. Det är ju så naturligtvis att ibland så kan det finnas sekretess och annat, men då är det ju ännu viktigare att man förklarar för medierna vad lagstiftningen säger och att man då inte kan svara. Men det är också viktigt att man inte använder sekretessen som svepskäl, utan bara åberopar de goda grunderna som då finns. Sekretessen är ju inte till för att kommunen ska gömma sig från Media, utan den ska ju skydda de enskilda? Så, den är ju aldrig skäl för att man ska välja att inte svara, utan det är ju för att skydda tredje part. Så svar på frågan - ska tjänstemän svara Media? Ja, självklart.

§ 147

Diariennr: KS-2025/00712

**Fråga: Hur säkerställer Ultra att deras förare kör tryggt så att passagerare inte råkar ut för olyckor?
Hanna Lundin Jernberg (L)**

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bordlägga frågan till nästa sammanträde 29 september 2025 på grund av att frågeställaren inte närvarar vid ärendets behandling.

Ärendebeskrivning

Hanna Lundin Jernberg (L) har inkommit med en fråga till kommunstyrelsens ordförande. *Hur säkerställer Ultra att deras förare kör tryggt så att passagerare inte råkar ut för olyckor?*

§ 148

Diariennr: KS-2024/00642

Motion 8/2024: Tecken- och skrivtolkning vid kommunfullmäktiges sammanträden; Maria Lindvall (-)(L)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

- att bifalla att införa regelbunden teckentolkning av dess månatliga sammanträden i enlighet med yttrandet
- att avslå att införa regelbunden skrivtolkning av dess månatliga sammanträden
- att bifalla andra att-satsen i enlighet med yttrandet.

Ärendebeskrivning

Motionären yrkar

- att kommunfullmäktige beslutar att införa regelbunden tecken- samt skrivtolkning av dess månatliga sammanträden;
- att kommunfullmäktige överlåter till stadsledningsförvaltningen att omgående påbörja arbetet med en rutin för denna tillkommande arbetsuppgift för att ~~senast under våren 2025~~ *så snart som möjligt* kunna genomföra beslutet i praktiken.

Yttrandet bygger på intervjuer internt och externt, lagar och konventioner, jämförelser med andra, beräkningar med mera. Det finns ingen tydlig reglering som gör att fullmäktigemöten måste tecken- eller skrivtolkas, men förvaltningen anser att det är en fråga om demokrati, icke-diskriminering, kommunikation och främjande av teckenspråk. Framför allt följande talar för att, efter samråd med berörda föreningar, med sikte på hösten 2025, införa en modell för regelbunden *teckentolkning*:

- Kommunfullmäktiges uppdrag
- Offentlighetsprincipen

- Funktionsrättskonventionen
- Diskrimineringslagen
- Språklagen
- Rimliga kostnader

Det finns olika sätt att lösa teckentolkningen på. Motionen och att-satserna öppnar för olika lösningar. Förvaltningen anser att det bör göras en prioritering där de viktigaste, alltså juni-, januari- och februarisammanträdena teckentolkas, då det trots allt är en liten del av befolkningen som följer sammanträdena. Av praktiska skäl och utifrån offentlighetsprincipen är det bättre att tolka hela sammanträden, än ett urval av ärenden. Efter samråd så kan förvaltningen avgöra om det ska tolkas simultant eller i efterhand.

Teckentolkning tillför sannolikt en hel del utöver den transkribering av som finns idag. Personer skulle då på sitt förstaspråk teckenspråk kunna ta del av mötena där de viktigaste besluten fattas, vilket är positivt utifrån språklagen och funktionsrättskonventionen. Fler väljare och invånare skulle få insyn, ökat deltagande i det politiska livet och tillgång till viktig samhällsinformation. Det vore positivt utifrån offentlighetsprincipen, diskrimineringslagen och funktionsrättskonventionen. Utifrån språklagen är det positivt att teckenspråks synliggörs i fullmäktigesalen, webbsändningar och i annonseringen om dem. Den vardagstolkning som privatpersoner har rätt till framstår inte som en fullgod lösning, eftersom det behövs lång framförhållning med beställningar av vardagstolkning. Det skulle kosta cirka 55 000 kronor per år för teckentolkning enligt den här modellen. Teckentolkningen skulle utgöra cirka 5 procent av fullmäktiges årliga kostnader för teknik, lokaler, fika med mera, och 6 promille när man räknar in fullmäktiges årliga kostnader för arvoden/personal. Därutöver en sällan-kostnad för extra kamera på 30-40 000 kronor.

Förvaltningen anser att det inte bör införas regelbunden *skrivtolkning* av kommunfullmäktiges sammanträden. Den teknik som redan används för transkribering bedöms vara av tillräckligt hög kvalitet för att med kunskaper i skriften svenska kunna följa sammanträdena via. Kvaliteten på transkriberingen ökar efter hand, systemet är självlärande.

Transkriberingen blir synlig inom några timmar, men besluten som fattas i

kommunfullmäktige är långsiktiga. Så det bedöms inte tillföra tillräckligt mycket att ersätta transkriberingen med skrivtolkning.

Beslutsunderlag

Motion 8/2024

Beredningsansvariga

Bianca Byring, Strategisk utveckling

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag (att bifalla att införa regelbunden teckentolkning av dess månatliga sammanträden i enlighet med yttrandet, att avslå att införa regelbunden skrivtolkning av dess månatliga sammanträden samt att bifalla andra att-satsen i enlighet med yttrandet).

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Maria Lindvall (-) (L) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (att bifalla att införa regelbunden teckentolkning av dess månatliga sammanträden i enlighet med yttrandet, att avslå att införa regelbunden skrivtolkning av dess månatliga sammanträden samt att bifalla andra att-satsen i enlighet med yttrandet) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Kommunstyrelsen beslutar därefter om redaktionell ändring av motionärens andra att-sats: att kommunfullmäktige överlåter till stadsledningsförvaltningen att omgående påbörja arbetet med en rutin för denna tillkommande arbetsuppgift för att ~~senast under våren 2025~~ *så snart som möjligt* kunna genomföra beslutet i praktiken.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Maria Lindvall, Hans Lindberg, Anders Ågren, Patrik Brännberg, Ulrika Edman, Fredrik Rönn, Jan-Olov Carlsson och Sven-Olov Edvinsson.

Yrkanden

Maria Lindvall (-) (L) – Bifall till motionen.

Hans Lindberg (S), Anders Ågren (M), Veronica Kerr (KD), Patrik Brännberg (AP), Ulrika Edman (MP), Fredrik Rönn (C), Jan-Olov Carlsson (V) och Sven-Olov Edvinsson (C) – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Kommunstyrelsens förslag *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Motionären
Stadsledningskontoret

§ 149

Diariernr: KS-2024/00893

Motion 15/2024: Gör ett omtag i belysningsfrågan; Mattias Larsson (C)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att återremittera ärendet (minoritetsåterremiss) till tekniska nämnden för att ge nämnden i uppdrag att belysa de ekonomiska konsekvenserna och effekterna av att förändra kriterierna avseende riktlinjer gällande gatubelysning i Umeå kommun.

Ärendebeskrivning

Centerpartiet har anmält motionen "Gör ett omtag i belysningsfrågan" och föreslår;

- att arbetet med avveckling av belysningsanläggningar som följd av tekniska nämndens beslutade kriterier pausas.
- att Tekniska nämnden får i uppdrag att göra ett omtag i belysningsfrågan där kriterier som trivsel, livskvalitet och attraktionskraft vägs in.
- att ett nytt förslag går ut på extern och intern remiss innan ett nytt beslut fattas.

Tekniska nämnden har yttrat sig och föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Jämställdhetsutskottet har yttrat sig och föreslår kommunfullmäktige att avslå motionens första att-sats, att bifalla motionens andra att-sats och avslå motionens tredje att-sats.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att avslå motionen i enlighet med tekniska nämndens yttrande.

Beslutsunderlag

Motionen

Tekniska nämndens protokoll

Jämställdhetsutskottets protokoll

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Mattias Larsson (C) och **Anders Ågren (M)** – Bifall till motionen.

Särskilt uttalande

Bore Sköld (V) – Återkommer i kommunstyrelsen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag (att avslå motionen).

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen).

Maja Westling Palmberg (C), **Anders Ågren (M)**, **Lars Forsgren (SD)**,
Veronica Kerr (KD) och **Maria Lindvall (-) (L)** – Bifall till motionen.

Särskilt uttalande

Bore Sköld (V) – Återkommer i kommunfullmäktige.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag att avslå motionen.

Reservation

Veronica Kerr (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Mattias Larsson, Hans Lindberg, Christina Bernhardsson, Joline Göttfert, Bore Sköld, Davis Kaza, Lars Forsgren, Veronica Kerr, Janet Ågren, Alf Molin, Arvid Lundberg, Anders Ågren, Fredrik Rönn, Mikael Berglund, Robert Axebro och Maria Lindvall.

Yrkanden

Mattias Larsson (C), Joline Göttfert (M), Bore Sköld (V), Lars Forsgren (SD), Veronica Kerr (KD), Alf Molin (L), Anders Ågren (M), Fredrik Rönn (C) och Robert Axebro (S) – Bifall till motionen.

Hans Lindberg (S), Janet Ågren (S), Arvid Lundberg (MP) och Mikael Berglund (S) – Att återremittera ärendet till tekniska nämnden för att ge nämnden i uppdrag att belysa de ekonomiska konsekvenserna och effekterna av att förändra kriterierna avseende riktlinjer gällande gatubelysning i Umeå kommun.

Davis Kaza (AP) – I första hand bifall till motionen. I andra hand återremiss.

Propositionsordning som godkänns

Ärendet ska återremitteras *mot* att ärendet ska avgöras idag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska återremitteras till tekniska nämnden för att ge nämnden i uppdrag att belysa de ekonomiska konsekvenserna och effekterna av att förändra kriterierna avseende riktlinjer gällande gatubelysning i Umeå kommun.

Beslutet ska skickas till

Motionären

Tekniska nämnden

§ 150

Diariernr: KS-2024/00917

Motion 16/2024: Starta ett kommunalt hem för vård eller boende (HVB); Gudrun Nordborg (V), Liv Zetterberg (V) och Linda Lotare (V)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att motionen ska anses besvarad i enlighet med individ- och familjenämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet har anmält motionen ”Starta ett kommunalt hem för vård och boende (HVB) och yrkar att:

- Umeå kommun utreder och skapar förutsättningar för ett eller flera kommunala hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att verka för ett samarbete med närbelägna kommuner för att långsiktigt kunna öka antalet placeringar i hem för vård eller boende (HVB) i offentlig regi.

Individ- och familjenämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska anses besvarad. Nämnden skriver i sitt yttrande att förvaltningen på uppdrag av nämnden har utrett uppstart av HVB i egen regi. Utredningens förslag är att gå vidare med att planera för en uppstart av ett HVB i Umeå kommun och att starta en arbetsgrupp för att se vilka samarbetsmöjligheter som finns med region Västerbotten.

Beslutsunderlag

Motion nr 16/2024

Individ- och familjenämndens yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) och **Bore Sköld (V)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad).

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till tjänsteskrivelsens förslag. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottet förslag (anse motionen besvarad).

Ellen Ström (V) och **Maria Lindvall (-) (L)** – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottet förslag (anse motionen besvarad) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Reservation

Ellen Ström (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Liv Olsson Zetterberg, Andreas Lundberg, Igor Hell, Hanna Lundin Jernberg, Anna-Karin Sjölander, Bore Sköld och Maria Nilsson.

Yrkanden

Liv Olsson Zetterberg (V), **Andreas Lundgren (S)**, **Igor Hell (M)**, **Hanna Lundin Jernberg (L)**, **Anna-Karin Sjölander (C)** och **Maria Nilsson (SD)** – Bifall till kommunstyrelsens förslag (anse motionen besvarad).

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till kommunstyrelsens förslag (anse motionen besvarad).
Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt
kommunstyrelsens förslag.

Beslutet ska skickas till
Motionärerna, IFN

§ 151

Diariennr: KS-2024/01061

Motion 22/2024: Inför en utbildnings- och karriärstege inom äldreomsorgen; Davis Kaza (AP), Patrik Brännberg (AP), Marika Atlegrim (AP) och Katarina Norlund (AP)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att motionen anses besvarad i enlighet med äldrenämndens yttrande.

Ärendebeskrivning

Arbetarpartiet har anmält motionen "Inför en utbildnings- och karriärstege inom äldreomsorgen" och yrkar att;

- Umeå kommun inför en utbildnings- och karriärstege inom äldreomsorgen
- Utformningen av utbildnings- och karriärstegen sker i samråd med personal och fackliga organisationer

Äldrenämnden har yttrat sig och föreslår att motionen ska anses besvarad. I yttrandet framgår att motionen går i linje med äldreomsorgsförvaltningens ambition att tydliggöra karriärvägar och kompetensutveckling och det arbete som planeras framåt. Arbetet behöver dock ta avstamp från pågående omställningsarbete.

Beslutsunderlag

Motion nr 22/2024

Äldrenämndens yttrande

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad).

Bore Sköld (V) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (anse motionen besvarad) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Bore Sköld (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag om bifall till motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottet förslag (anse motionen besvarad).

Bore Sköld (V) och **Maria Lindvall (-) (L)** – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottet förslag (anse motionen besvarad) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att bifalla näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Reservation

Maria Lindvall (-) (L) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om bifall till motionen.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Davis Kaza, Hans Lindberg, Lennart Arvidsson, Lena Andersson, Lars Forsgren, Patrik Brännberg, Arvid Lundberg, Janet Ågren, Carin Nilsson, Veronica Kerr, Åsa Bäckström, Maria Lindvall, Anders Ågren, Lars Nilsson, Hanna Lundin Jernberg och Liv Olsson Zetterberg.

Yrkanden

Davis Kaza (AP), Lennart Arvidsson (V), Patrik Brännberg (AP), Åsa Bäckström (-) (V), Maria Lindvall (-) (L) och Liv Olsson Zetterberg (V) –
Bifall till motionen.

Hans Lindberg (S), Lena Andersson (M), Lars Forsgren (SD), Janet Ågren (S), Veronica Kerr (KD), Anders Ågren (M) och Hanna Lundin Jernberg (L) –
Bifall till kommunstyrelsens förslag (anse motionen besvarad).

Propositionsordning som godkänns

Kommunstyrelsens förslag (anse motionen besvarad) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag. Votering begärs.

Voteringsproposition

Ja-röst för kommunstyrelsens förslag.
Nej-röst för bifall motionen.

Omröstningsresultat

51 ja-röster mot 14 nej-röster beslutar kommunfullmäktige enligt kommunstyrelsens förslag (att anse motionen besvarad). Voteringslista.

Beslutet ska skickas till

Motionärerna, ÄN

Motion 22/2024: Inför en utbildnings- och karriärstege inom äldreomsorgen; Davis Kaza (AP), Patrik Brännberg (AP), Marika Atlegrim (AP) och Katarina Norlund (AP)

Resultat

Ja 51

Nej 14

Ej röstat 0

	Röst
1 Marie-Louise Rönnmark (S)	Ja
2 Alireza Mosahafi (M)	Ja
4 Hans Lindberg (S)	Ja
5 Anders Ågren (M)	Ja
6 Janet Ågren (S)	Ja
7 Ulrik Berg (M)	Ja
8 Mattias Larsson (C)	Ja
9 Lars Forsgren (SD)	Ja
10 Arvid Lundberg (MP)	Ja
12 Mikael Berglund (S)	Ja
13 Kjerstin Widman (M)	Ja
14 Christina Bernhardsson (S)	Ja
17 Veronica Kerr (KD)	Ja
18 Peter Vigren (S)	Ja
20 Maja Westling Palmberg (C)	Ja
21 Igor Hell (M)	Ja
22 Moa Brydsten (S)	Ja
23 Lars Nilsson (SD)	Ja
24 Tomas Wennström (S)	Ja
25 Carin Nilsson (S)	Ja
26 Elmer Eriksson (M)	Ja
29 Andreas Lundgren (S)	Ja
30 Marianne Löfstedt (M)	Ja
32 Helena Smith (S)	Ja
34 Håkan Johansson (S)	Ja
35 Madelene Nord (M)	Ja
36 Anneli Andersson (S)	Ja
37 Maria Nilsson (SD)	Ja
38 Mariam Salem (MP)	Ja
39 Per-Erik Johansson (S)	Ja
42 Rebecka Jakobsson (S)	Ja

43	Joline Göttfert (M)	Ja
45	Anders Sellström (KD)	Ja
47	Lena Karlsson Engman (S)	Ja
48	Jan Lundberg (S)	Ja
49	Lena Andersson (M)	Ja
51	Ali Yasin Dahir (S)	Ja
52	Anders Hägglund (S)	Ja
54	Mikael Tjäder (SD)	Ja
55	Lars Brännström (MP)	Ja
56	Elin Nejne (S)	Ja
58	Robert Axebro (C)	Ja
59	Gunnar Dahlberg (S)	Ja
60	Greger Knutsson (M)	Ja
61	Beatrice Årebrand (S)	Ja
64	Emma Vigren (S)	Ja
65	Hanna Lundin Jernberg (L)	Ja
209	Ari Leinonen (S)	Ja
214	Mikael Thyni (M)	Ja
230	Ulrika Edman (MP)	Ja
231	Alf Molin (L)	Ja
3	Jan-Olov Carlsson (V)	Nej
11	Bore Sköld (V)	Nej
15	Maria Lindvall (-)(L)	Nej
16	Davis Kaza (AP)	Nej
28	Ellen Ström (V)	Nej
31	Anna-Karin Sjölander (C)	Nej
41	Åsa Bäckström (V)	Nej
44	Patrik Brännberg (AP)	Nej
46	Fredrik Rönn (C)	Nej
50	Liv Olsson Zetterberg (V)	Nej
57	Lennart Arvidsson (V)	Nej
62	Linda Lotare (V)	Nej
219	Johan Stål (V)	Nej
222	Rebecca Lagerstedt (V)	Nej

§ 152

Diariennr: KS-2024/01116

Plan för digital omställning 2025-2028

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa *Plan för digital omställning för Umeå kommun* enligt bilaga.

Reservation

Davis Kaza, för Arbetarpartiet reserverar sig mot beslutet att anta plan för digital omställning till förmån för eget återremissyrkande.

Ärendebeskrivning

Tekniska nämnden har 2025-05-27 överlämnat plan för digital omställning till kommunfullmäktige för fastställande.

Kommunfullmäktige beslutade i april 2024 att kommunens befintliga IT-strategi och e-servicestrategi skulle revideras. Under perioden maj till november genomförde Digital omställning och IT, med stöd av Styrning och samordning inom stadsledningskontoret, en genomlysning med fokus på vilken styrning som behöver upprättas för kommunens arbete med digital omställning. Det resulterade i framtagande av en remissversion av en kommunövergripande plan för digital omställning.

Tekniska nämnden skickade den 19 december 2024 ut förslaget till plan för digital omställning på remiss för att inhämta yttranden från nämnder och koncernbolag. Tio nämnder och jämställdhetsutskottet inkom med yttranden.

Merparten av nämnderna ställer sig positiva till planen och framhåller bland annat dess fokus och ambitioner kring gemensam strategisk riktning, fokus på grundläggande förutsättningar, prioritering och kraftsamling inom

relevanta områden samt samverkan och gemensamma ansatser för att öka omställningstakten med stöd av digitalisering.

Totalt inkom cirka 100 förslag och synpunkter på remissversionens innehåll. Synpunkter på att planens detaljeringsnivå var för hög inkom från flera nämnder, liksom behovet att tydliggöra hur fördelning av roller och ansvar kopplat till digital omställning ska ske. Det inkom även inspel kring behov av att förtydliga hur digitaliseringen bidrar till att lösa kommunens utmaningar genom de inriktningar och områden som finns i planen.

För att skapa en bred förståelse kring kommunens digitaliseringsarbete och digitaliseringens roll i omställningsarbetet behöver planens innehåll och syfte även kommuniceras via andra kanaler och strukturer efter att den är fastställd, exempelvis via kommunens intranät.

Bilaga 1 utgör förslag till plan för digital omställning som kommunfullmäktige föreslås fastställa. I bilaga 2 redovisas inkomna remissyttranden samt hur dessa omhändertagits. Bilaga 3 innehåller protokollsutdrag och fullständiga yttranden från nämnder och utskott.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Plan för digital omställning.

Bilaga 2 – Sammanställning och omhändertagande av remissyttranden avseende plan för digital omställning.

Bilaga 3 – Sammanställning av samtliga nämnders och utskotts protokollsutdrag och yttranden.

Tekniska nämndens protokoll 2025-05-27, § 52.

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Christina Bernhardsson, Davis Kaza, Fredrik Rönn, Anders Sellström, Patrik Brännberg, Lars Nilsson och Arvid Lundberg.

Yrkanden

Christina Bernhardsson (S), Fredrik Rönn (C), Lars Nilsson (SD), Arvid Lundberg (MP) och Bore Sköld (V) – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Davis Kaza (AP) – I första hand återremiss

1. Digitaliseringen och införandet av digitala verktyg måste ske i samråd med personalen. Detta för att de digitala verktygen ska bli verktyg som underlättar och effektiviserar arbetet och inte irritationsmoment som försvårar arbetet.
2. Dokumentet måste tydligt beskriva vilken information som samlas in och vilken som inte ska samlas in samt beskriva hur informationen ska användas och inte användas.
3. Det måste bli tydligare hur den personliga integriteten för kommunens anställda och medborgare ska skyddas.
4. Dokumentet måste ha uttryckliga formuleringar om att personal inte ska utsättas för övervakning.

I andra hand avslag till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Ärendet ska avgöras idag *mot* att ärendet ska återremitteras. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras idag.

Bifall mot avslag till kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservation

Davis Kaza, för Arbetarpartiet reserverar sig mot beslutet att anta plan för digital omställning till förmån för eget återremissyrkande.

Beslutet och planen ska skickas till

Nämnder och bolag

§ 153

Diariennr: KS-2025/00609

Taxa för tillsyn och prövning enligt alkohollagen

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att anta ändringar i taxa för tillsyn och prövning enligt alkohollagen, och

att ändringarna ska börja gälla från och med ikraftträdande av ändringar i alkohollagen den 1 juni 2025.

Ärendebeskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har överlämnat ett förslag om revidering av taxa för tillsyn och prövning enligt alkohollagen.

Nuvarande taxa för tillsyn och prövning enligt alkohollagen, kommunfullmäktiges beslut 2024-09-30, § 159, trädde i kraft 1 januari 2025. Alkohollagen har därefter reviderats och tillförts ett kapitel om så kallad gårdsförsäljning som träder i kraft den 1 juni 2025. Detta område måste därmed tillföras taxan. I samband med denna justering genomförs även redaktionella ändringar för att underlätta läsbarhet utan att ändra paragrafernas innebörd.

Beslutsunderlag

Taxa för tillsyn och prövning enligt alkohollagen

Miljö- och hälsoskyddsnämndens protokoll 2025-06-12, § 82

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Anders Ågren (M) och **Mattias Larsson (C)** – Att bilaga 1 ändras så att nivån på tillsynsavgiften "Fast årlig avgift gårdsförsäljningstillstånd" likställs med nivån på tillsynsavgiften för "Grundavgift serveringstid till 01.00", alltså

3645 kronor samt att bilaga 1 ändras så att nivån på avgiften för "Ansökan gårdsförsäljningstillstånd" likställs med nivån för "Ansökan stadigvarande serveringstillstånd paussering, provsmakning vid tillverkningsställe", alltså 12150 kronor.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till tjänsteskrivelsens förslag *mot* Anders Ågrens (M) och Mattias Larssons (C) förslag. Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S), Bore Sköld (V) och Åsa Bäckström (-)(V) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottet förslag.

Anders Ågren (M), Maja Westling Palmberg (C), Veronica Kerr (KD) och Lars Forsgren (SD) – Bifall till att bilaga 1 ändras så att nivån på tillsynsavgiften "Fast årlig avgift gårdsförsäljningstillstånd" likställs med nivån på tillsynsavgiften för "Grundavgift serveringstid till 01.00", alltså 3645 kronor samt att bilaga 1 ändras så att nivån på avgiften för "Ansökan gårdsförsäljningstillstånd" likställs med nivån för "Ansökan stadigvarande serveringstillstånd paussering, provsmakning vid tillverkningsställe", alltså 12150 kronor.

Propositionsordning som godkänns

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottet förslag mot Anders Ågrens (M) m.fl. yrkande. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Hans Lindberg, Maja Westling Palmberg, Mikael Thyni, Lars Forsgren, Hanna Lundin Jernberg och Veronica Kerr.

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Maja Westling Palmberg (C), Mikael Thyni (M), Lars Forsgren (SD), Hanna Lundin Jernberg (L) och Veronica Kerr (KD) – Bifall till att bilaga 1 ändras så att nivån på tillsynsavgiften "Fast årlig avgift gårdsförsäljningstillstånd" likställs med nivån på tillsynsavgiften för "Grundavgift serveringstid till 01.00", alltså 3645 kronor samt att bilaga 1 ändras så att nivån på avgiften för "Ansökan gårdsförsäljningstillstånd" likställs med nivån för "Ansökan stadigvarande serveringstillstånd pausservering, provsmakning vid tillverkningsställe", alltså 12150 kronor.

Propositionsordning som godkänns

Kommunstyrelsens förslag *mot* Maja Westling Palmbergs (C) m.fl. yrkande. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

§ 154

Diariennr: KS-2024/01109

Revidering av riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare enligt bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Fullmäktige beslutade under 2024 att riktlinjen för styrning och uppföljning av externa utförare ska revideras eftersom den ska ses över varje mandatperiod, men också på grund av ny lagstiftning. Enligt kommunallagen ska alla fullmäktige besluta om ett program för styrning och uppföljning av privata utförare. Från och med juni 2024 ska detta program gälla för styrning och uppföljning av alla verksamheter där det finns privata utförare det vill säga att det ska gälla även för verksamhet i egen regi. Umeå kommuns riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare motsvarar lagens krav på ett program.

Lagens intention är att alla utförare av kommunal verksamhet ska behandlas så likvärdigt som möjligt, oavsett om verksamheten bedrivs i egen regi eller av privata utförare. Det finns dock några skillnader mellan verksamhetsformerna som är viktiga att beakta. Med privata utförare tecknas ett avtal som är svårt att förändra under avtalsperioden. Nämnden kan inte förändra krav utan att genomföra ny upphandling och omförhandla avtal. Uppföljningen baseras också på sagda avtal.

Fullmäktige styr de egna nämnderna via planeringsdirektiv och budget, mål, policys, program, planer, riktlinjer med mera. Varje nämnd har sedan stor frihet att besluta om styrning och uppföljning av sitt eget

verksamhetsområde. Ansvarig nämnd bedömer vilka av delar dessa krav som ska omfatta privata utförare.

Föreslagna ändringar

Struktur och språk har setts över i riktlinjen. För att bättre harmoniera med språkbruk i lagstiftningen föreslås ett byte av terminologi. *Externa utförare* föreslås härnäst benämnas *privata utförare* i riktlinjen.

Riktlinjen ska sedan tidigare bestå av tre huvudsakliga delar. Den första delen rör styrning, den andra uppföljning och den tredje allmänhetens insyn. Dessa tre ska fortsatt finnas med, där den första och andra delen nu ska gälla alla utförare av verksamhet där det finns privata utförare. Delen om allmänhetens insyn omfattar fortsatt endast de privata utförarna.

Fullmäktige har redan ansvar för den övergripande styrningen och uppföljningen av kommunal verksamhet oavsett organisationsform. Nämnderna har ansvar för styrning och uppföljning inom sina respektive områden. Fullmäktiges och nämnders ansvar uttrycks i kommunallagen samt i ett antal styrande dokument i kommunen, som på olika sätt reglerar detta. För att inte behöva byta ut alla befintliga styrdokument för styrning och uppföljning av egen regi föreslås att riktlinjens huvudsakliga fokus är privata utförare. För att lagens intention om likabehandling av egenregi och privata utförare ska tydliggöras föreslås dock vissa tillägg och förändringar i riktlinjen.

För att tydliggöra riktlinjens syfte föreslås en ny rubrik. Se nedan:

Syftet med riktlinjen är att säkerställa:

- *att kommunstyrelse och nämnder utövar en tillfredställande styrning, kontroll och uppföljning av verksamhet där det finns privata utförare*
- *en likvärdig uppföljning, så långt det är möjligt, av alla utförare av verksamhet där det finns privata utförare (privata utförare och egen regi)*
- *allmänhetens insyn i verksamhet som bedrivs av privata utförare*

Under delen om styrning föreslås följande tillägg:

Nämnden kan inte ställa högre kvalitetskrav på privata utförare än de krav som ställs på egen verksamhet.

Krav på privata utförare regleras i avtal. Vilka delar av kommunens eller nämndens mål och styrdokument som är tillämpliga beskrivs i nämndens plan för styrning och uppföljning av privata utförare och konkretiseras i de avtal som kommunen tecknar med privata utförare.

Under delen om uppföljning föreslås följande tillägg:

Uppföljningen [av de privata utförarna] ska så långt det är möjligt vara likvärdig uppföljningen av verksamhet i egen regi.

Tillägget syftar till att tydliggöra principen om likabehandling, med hänsyn taget till att egenregi och privata utförare delvis verkar under olika förutsättningar. Att förhållandena är olika innebär att uppföljningen inte alltid kan vara exakt lika. Däremot ska den, så långt det är möjligt, vara likvärdig.

Ansvarig nämnd ska ha en beredskap ifall privata utförare upphör med verksamheten.

Tillägget syftar till att säkerställa att nämnden har en god beredskap i händelse av att en privat utförare upphör med verksamheten.

Remissammanställning

Två nämnder har valt att lämna yttrande över förslaget till revidering av riktlinje för privata utförare, Individ- och familjenämnden samt Äldrenämnden. Tekniska nämnden som också har stor andel privata utförare har valt att inte yttra sig.

Individ och familjenämnden samt Äldrenämnden är i stort positiva till förslaget. Båda nämnderna föreslår att i stället för krav på att nämnder ska riskbedöma om det finns risk för att privata utförare kommer att upphöra med verksamheten bör det i stället kravställas att det finns en beredskap för detta. Synpunkterna är beaktade i förslaget till reviderad riktlinje. Se förslag ovan. Nämndernas yttranden bifogas som bilaga.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare

Bilaga 2. Yttranden från Individ- och familjenämnden samt äldrenämnden över förslaget till reviderad riktlinje

Beredningsansvariga

Sara Nordström, Lina Renfors, Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Janet Ågren och Veronica Kerr.

Yrkanden

Janet Ågren (S) och **Veronica Kerr (KD)** – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Kommunens nämnder

§ 155

Diariennr: KS-2024/01110

Riktlinjer för Umeå kommuns kraftverksamhet

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa riktlinjer för kraftverksamhet

att ansvar för kraftverksamheten infogas kommunstyrelsens reglemente enligt förslag i tjänsteskrivelsen.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun äger 25,85 % av kraftproduktionen i Stornorrfors kraftstation genom s.k. andelskraft. Vattenfall är majoritetsägare och har huvudansvaret för driften av kraftstationen och den fysiska produktionen. Kommunen ansvarar för försäljning av hela den egna andelsproduktionen. Samtidigt inhandlas också den egna elförsörjningen. Kommunen är på så sätt både elproducent, elkonsument och elförsäljare.

Då kraftverksamheten har ett betydande värde för kommunen är verksamheten, och beslut om den, av en sådan principiell karaktär att riktlinjer ska beslutas av fullmäktige.

Tidigare riktlinje beslutades 2007 och översynen av dokumentet har resulterat i revidering av struktur och text för ökad läsbarhet. I enlighet med riktlinje för styrdokument har riktlinjen också reviderats så att aktiverande och organiserande styrning minskats.

Revidering av kommunstyrelsens reglemente

Det är kommunstyrelsen som har ansvar för kraftverksamheten. Nämndernas ansvar och mandat fördelas formellt i reglemente för styrelse och nämnder. I nuvarande reglemente saknas kommunstyrelsens ansvar för kraftverksamheten. Eftersom verksamheten har ett betydande värde

för kommunen föreslås att följande text infogas i kommunstyrelsens reglemente

"ansvar för att organisera, bedriva, styra, kontrollera och följa upp kraftverksamheten."

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag riktlinjer för kraftverksamhet

Beredningsansvariga

Anna-Karin Nilsson, Olof Jansson, Sara Nordström

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Hans Lindberg och Anders Sellström.

Yrkanden

Hans Lindberg (S) och **Anders Sellström (KD)** – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Anna-Karin Nilsson

§ 156

Diariennr: KS-2025/00670

Avsägelse: Ledamot tillika vice ordförande i styrelsen för Umeå Energi AB och dess dotterbolag; Gunilla Berglund (M)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Gunilla Berglund (M) begärt entledigande från uppdraget som ledamot tillika vice ordförande i styrelsen för Umeå Energi AB och dess dotterbolag från och med 31 augusti 2025.

Kommunfullmäktige beslutar enligt förslag från valberedningen

att utse Alireza Mosahafi (M) till vice ordförande i Umeå Energi AB och dess dotterbolag.

att utse Igor Hell (M) till ny ledamot i Umeå Energi AB och dess dotterbolag

Ärendebeskrivning

Gunilla Berglund (M) avsäger sig uppdraget som ledamot tillika vice ordförande i styrelsen för Umeå Energi AB och dess dotterbolag.

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Umeå Energi AB

Igor Hell

Alireza Mosahafi

Gunilla Berglund

Troman/Lön

§ 157

Diariennr: KS-2025/00716

Avsägelse: Ersättare i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, styrelseledamot i AB Bostaden och styrelseledamot i Umeå Hamn AB; Daniell Andersson (V)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att bevilja Daniell Andersson (V) begärt entledigande från uppdragen:

- ersättare i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden,
- styrelseledamot i AB Bostaden och
- styrelseledamot i Umeå Hamn AB.

Ärendebeskrivning

Daniell Andersson (V) har inkommit med avsägelse: Ersättare i gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, styrelseledamot i AB Bostaden och styrelseledamot i Umeå Hamn AB; Daniell Andersson (V)

Beredningsansvariga

Sofia Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
AB Bostaden
Umeå Hamn AB

§ 158

Diariennr: KS-2025/00099

Anmälningssärenden 2025-08-25

Motioner

Motion 19/2025: Pausa den storskaliga tillsynen av enskilda avlopp i Umeå; Elmer Eriksson (M). Diarienummer KS-2025/00683.

Motion 20/2025: Utred flygets betydelse för Umeås och Umeåregionens tillväxt; Anders Sellström (KD). Diarienummer KS-2025/00704.

Motion 21/2025: Det behövs fler ställplatser för husvagnar och husbilar i Umeå; Anders Ågren (M), Mattias Larsson (C), Hanna Lundin Jernberg (L), Veronica Kerr (KD). Diarienummer KS-2025/00705.

Motion 22/2025: Åtgärder mot antisemitismen i Umeås skolor; Hanna Lundin Jernberg (L) och Anders Norqvist (L).

Motion 23/2025: Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå; Hanna Lundin Jernberg (L)

Motion 24/2025: Testa innan du köper – välfärdsteknik för en tryggare vardag; Veronica Kerr (KD)

Redovisning av partistödets nyttjande och revisionsrapport 2024

Diarienummer: KS-2025/00512

Arbetarpartiets redovisning

Centerpartiets redovisning

Kristdemokraternas redovisning

Liberalernas redovisning

Miljöpartiets redovisning

Moderaternas redovisning

Socialdemokraternas redovisning

Sverigedemokraternas redovisning

Vänsterpartiets redovisning

Statistikrapporter ej verkställda beslut

Lagen om särskilt stöd för vissa funktionshindrade (LSS): individ- och familjenämnden 2025-06-15, § 155. Diarienummer: KS-2025/00027-3

Socialtjänstlagen (SoL): Individ- och familjenämnden 2025-06-18, § 154.
Diarienummer: KS-2025/00027-2

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av de personer som listas i signaturpanelen.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerad elektronisk underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan valideras enligt internationella standarder i en valideringstjänst som uppfyller förordningen. Validering kan exempelvis göras här: <https://validate.signport.se/>

Där finns även information om hur validering kan göras i Adobe Acrobat Reader.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper, eller 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet kan valideras.